

**UCHWAŁA NR XLVI/296/21
RADY GMINY PSZCZÓŁKI**

z dnia 10 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) w związku z art. 16 b ust. 1 pkt 1 i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021 - 2030", która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na gminnej tablicy ogłoszeń.

Przewodnicząca Rady Gminy

Anna Staniewicz

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Pszczółki
na lata 2021-2030

Opracowanie:

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII	5
1.1. Podstawy prawne tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych	5
1.2. Zgodność strategii z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym.....	13
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE PSZCZÓŁKI	21
2.1. Charakterystyka Gminy Pszczółki	21
2.2. Demografia	22
2.3. Gospodarka gminy.....	25
2.4. Rynek pracy	28
2.5. Ekonomia społeczna	30
2.6. Zasoby mieszkaniowe	32
2.7. Edukacja.....	33
2.8. Kultura i sport	35
2.9. Zdrowie.....	38
2.10. Przestępczość	39
2.11. Niepełnosprawność	39
2.12. Rodzina	43
2.13. Pomoc społeczna	49
2.14. Uzależnienia i przemoc w rodzinie	54
2.15. Bezdomność	59
2.16. Seniorzy	59
2.17. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu ankietowym.....	62
2.18. Analiza SWOT	67
Wnioski z diagnozy	73
III. REALIZACJA STRATEGII	75
3.1. Misja i wizja Strategii.....	75
3.2. Cele strategiczne, operacyjne, kierunki działań	76
3.3. Harmonogram, monitoring i ewaluacja Strategii	85
3.4. Ramy finansowe	87
Spis wykresów, tabel i rysunków.....	91

Wstęp

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego, w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia rozwiązywania problemów społecznych. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych i zminimalizować skutki kwestii społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 obejmuje zasięgiem czasowym okres dziesięciu lat i zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań z zachowaniem wymogu wprowadzania niezbędnych zmian dostosowawczych, wynikających z aktualnej sytuacji ekonomicznej i społecznej w kolejnych latach. Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji i realizacji profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wyłączeniem społecznym.

Niniejsza Strategia składa się z trzech części:

W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia Strategii oraz korelacji Strategii z innymi strategicznymi dokumentami unijnymi, krajowymi, powiatowymi i gminnymi.

Druga część obejmuje podstawowe informacje na temat Gminy Pszczółki oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie w szczególności zagadnienia: demografii, gospodarki, rynku pracy, edukacji, kultury i sportu, usług i zasobów społecznych. W drugiej części opracowano również odpowiedzi na badania ankietowe respondentów uczestniczących w badaniu, analizę SWOT oraz opracowanie wniosków z diagnozy problemów społecznych.

W trzeciej części Strategii, zdefiniowane zostały misja i wizja Strategii oraz wyzwania celów strategicznych i operacyjnych wraz z proponowanymi kierunkami działań dla polityki społecznej w gminie mającymi swoje źródło w zmieniających się uwarunkowaniach demograficznych, społecznych, ekonomicznych i gospodarczych. W dziale tym wskazano również sposoby oraz wskaźniki monitorowania stopnia realizacji Strategii, jej realizatorów, harmonogram realizacji oraz określenie ram finansowych i źródeł finansowania.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1.1. Podstawy prawne tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym zapisami ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Opracowanie i realizacja strategii ze szczególnym uwzględnieniem programów *pomocy społecznej*, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób, rodzin z grup szczególnego ryzyka stanowi zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Tworząc Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona komplementarna z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi. Uwzględniono ponadto obligatoryjne elementy przedmiotowego dokumentu, a mianowicie: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Na wstępie należy wspomnieć, że najważniejszym źródłem prawa w hierarchii aktów prawnych obowiązujących w Polsce jest **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku**. Oznacza to, że wszystkie przepisy prawne niższego rzędu (np. ustawy, rozporządzenia) winny być z nią zgodne. Określa ona m.in. wolności, prawa i obowiązki człowieka, a przede wszystkim wskazuje, że wszyscy obywatele są równi wobec praw i obowiązków, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Konstytucja jest więc fundamentem wsparcia obywateli i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i gwarantujących życie w odpowiednich warunkach.

Poniżej natomiast została przedstawiona krótka charakterystyka przykładowych aktów prawnych, regulujących system pomocy społecznej.

Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku określa zakres działania gminy, a także jej zadania własne. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, a kluczowym zadaniem własnym gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zadania własne obejmują m. in. „sprawy ochrony zdrowia, pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, edukacji publicznej, kultury, polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej”.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku jest najważniejszym aktem prawnym systemu pomocy społecznej, definiującym wprost pomoc społeczną jako „*instytucję polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości*”. Ustawa wskazuje ponadto, że „*pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi*” i ma za zadanie „*wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka*”. Przeciwdziała także wykluczeniu społecznemu, kładąc nacisk na aktywizację osób, które znalazły się w trudnej sytuacji, dając gwarancję minimalnego świadczenia. Podkreślić trzeba, że obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa zarówno na jednostkach samorządu terytorialnego, jak i na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń pieniężnych (pod warunkiem m.in. spełnienia określonego kryterium dochodowego), jak i przyznawaniu świadczeń o charakterze niepieniężnym (np. usługi opiekuńcze, posiłek, schronienie);
- 2) pracy socjalnej rozumianej jako narzędzie, mające na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W art. 7 ustawy zostały wymienione przyczyny udzielania osobom i rodzinom pomocy społecznej, do których należą w szczególności:

1) ubóstwo;	8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
2) sieroctwo;	9) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
3) bezdomność;	
4) bezrobocie;	
5) niepełnosprawność;	
6) długotrwała lub ciężka choroba;	
7) przemoc w rodzinie;	
7a) potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi;	

10) trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;

11) trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
12) alkoholizm lub narkomania;
13) zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa;
14) klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Katalog przyczyn jest jednak katalogiem otwartym, co nie wyklucza możliwości otrzymania pomocy w przypadku wystąpienia również innych, szczególnych okoliczności. Należy mieć na względzie fakt, iż sytuację danej osoby albo rodziny rozpatruje się każdorazowo indywidualnie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku stanowi, że *„rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci”, a „skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.*

Ustawa określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Do zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych udziela się wsparcia, które polega m.in. na analizie sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu rodziny, rozwinięciu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, podniesieniu świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny, jej integracji oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Jak wynika z ustawy, praca z rodziną jest prowadzona w szczególności poprzez tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych, prowadzenie konsultacji, terapii i poradnictwa specjalistycznego, organizację mediacji, pomocy prawnej, przydzielenie asystenta rodziny, natomiast pomoc w opiece i wychowywaniu dzieci oferują placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne), zapomoga wypłacana przez gminy, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie, a także inne świadczenia przyjęte w drodze uchwały przez Radę Gminy przy uwzględnieniu lokalnych potrzeb w zakresie świadczeń na rzecz rodziny.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku wprowadza Program „Rodzina 500 plus”, którego celem jest wsparcie rodziny i częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych, polegające na wypłacie świadczenia w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko. Świadczenie 500+ (ustawowo świadczenie wychowawcze) przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka albo dyrektorowi domu pomocy społecznej.

Program wszedł w życie 1 kwietnia 2016 roku i przyczynił się do znacznej poprawy sytuacji materialnej rodzin. Program realizuje trzy podstawowe cele: wpływa na wzrost liczby urodzeń, ogranicza ubóstwo, w szczególności wśród dzieci oraz stanowi inwestycję w rodzinę. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami, od dnia 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągniany przez rodzinę.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Dotyczy dzieci, u których stwierdzono ciężkie

i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jedną z form wsparcia jest zapewnienie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 4000 zł. Podstawą do ubiegania się o przyznanie świadczenia jest zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody matce, ojcu, a także opiekunowi prawnemu, faktycznemu dziecka.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 roku określa m.in. zasady otrzymania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, który stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowymi z budżetu państwa. Zakres przedmiotowy ustawy obejmuje także: zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji, działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. Jak wynika z założeń niniejszego aktu prawnego *„konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji”*, a *„wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji”*.

Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 roku reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach. Osoby, które ze względu na niski poziom dochodów nie są w stanie opłacać czynszu, mogą podjąć starania o uzyskanie specjalnej pomocy finansowej w formie dodatku mieszkaniowego. Świadczenie przysługuje najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych, innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem, osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu. Przyznanie dodatku uwarunkowane jest m.in. wysokością osiąganego dochodu, normatywną powierzchnią użytkową lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego oraz wysokością ponoszonych wydatków, związanych z utrzymaniem lokalu lub budynku.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą oraz

osób stosujących przemoc w rodzinie. Akt prawny definiuje przemoc w rodzinie jako zjawisko, które „*narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności*”. Głównym celem ustawy jest stworzenie skutecznie działającego systemu pomocy osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej oraz efektywne podejmowanie działań w odniesieniu do rodzin zagrożonych tym zjawiskiem. Do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku określa zasady działania i kompetencje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zasady sprzedaży napojów alkoholowych, zasady działania izb wytrzeźwień oraz sposób leczenia osób nadużywających alkoholu. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku definiuje pojęcie narkomanii jako „*stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*”. Co jednak najistotniejsze, ustawa wskazuje przede

wszystkim na zasady i tryb postępowania celem przeciwdziałania temu zjawisku, określa zadania i uprawnienia administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (w tym gmin) w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii. Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje m.in.: *„pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem”*.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku gwarantuje ochronę zdrowia psychicznego poprzez działania organów administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W preambule ustawy wskazano, że: *„zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa”*. Ustawa zapewnia prawo udziału w działaniach na rzecz ochrony zdrowia psychicznego organizacjom pozarządowym, grupom samopomocy pacjentów i ich rodzin. Zakres ochrony zdrowia psychicznego obejmuje: profilaktykę i zapobieganie, leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich wsparcie w naturalnej rodzinie i otoczeniu społecznym, kampanie społeczne uczące zrozumienia i życzliwości dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W akcie tym zostały wyodrębnione zadania zlecone gminom przez administrację rządową w ramach pomocy społecznej, a mianowicie: organizacja usług opiekuńczych, udostępnianie miejsc w środowiskowych domach samopomocy lub kierowanie do domów pomocy społecznej.

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku skierowana jest do osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Przepisy ustawy stosuje się w szczególności do osób bezdomnych, uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, uchodźców, osób niepełnosprawnych. Powyższa ustawa ma na celu walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym i stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów zostały wykluczone z różnych form życia bądź znalazły się na marginesie życia społecznego. Zadania określone w ustawie realizowane są poprzez zatrudnienie socjalne oraz zapewnianie

możliwości uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej i zatrudnienie wspierane. Ustawa kładzie nacisk na kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych, nabywanie umiejętności zawodowych dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą, uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, które są realizowane przez instytucje rynku pracy, działające w celu rozwoju zasobów ludzkich, produktywnego i pełnego zatrudnienia oraz wzmacniania integracji społecznej.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku reguluje system instytucji świadczących pomoc społeczną dla osób z niepełnosprawnościami, szczególną procedurę administracyjną dotyczącą orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, szczególne warunki zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. Ustawa jest także podstawą prawną działania Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 roku opisuje zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego, nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, funkcjonowania rad działalności pożytku publicznego, wolontariat. W ramach współpracy z organizacją pozarządową, gmina może zlecić realizację zadania publicznego m.in.: w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Nadmienia się, że do pozostałych aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- 1) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego,
- 2) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 3) ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- 4) ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- 5) ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 6) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej,
- 7) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny,
- 8) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- 9) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo oświatowe.

1.2. Zgodność strategii z dokumentami programowymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym

Zaktualizowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 jest dokumentem zgodnym z założeniami polityki społecznej Unii Europejskiej, co stwarza możliwości korzystania z funduszy unijnych skierowanych na rozwiązanie różnych problemów społecznych. Politykę Społeczną Wspólnoty Europejskiej określają traktaty i inne dokumenty odnoszące się do zagadnień społecznych. W opisywanym zakresie, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki wpisuje się w elementy polityki spójności Unii Europejskiej, która ma wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu.

Dokument pod nazwą „**Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju**” (ang. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development) przyjęty w dniu 21 października 2015 podczas 70 sesji Organizacji Narodów Zjednoczonych to program działań definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Jego ramy wykraczają daleko poza, realizowane do tej pory, Milenijne Cele Rozwoju przyjęte w 2000 roku. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Nowa wizja rozwoju nakreślona w **Agendzie 2030** koncentruje się na pięciu wielkich zmianach transformacyjnych określonych, jako zasada 5P: Ludzie (People), Planeta (Planet), Dobrobyt (Prosperity), Pokój (Peace) i Partnerstwo (Partnership). Agenda zakłada dążenie do realizacji 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, wśród których są:

1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie;

2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo;
3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt;
4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie;
5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt;
6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;
7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;
8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi;
9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność;
10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami;
11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu;
12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;
14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony;
15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej;
16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu;
17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Spośród wyżej wymienionych celów, cele 1-5, 8, 11 i 16 ściśle wiążą się z działaniami podejmowanymi w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki.

Zadaniem Unii Europejskiej jest dążenie do ścisłej współpracy między członkami Wspólnoty w dziedzinie zagadnień społecznych, m.in. zatrudnienia, prawa pracy i warunków pracy, kształcenia i doskonalenia zawodowego, ubezpieczeń społecznych, ochrony przed wypadkami oraz chorobami zawodowymi, higieny pracy, prawa zrzeszania się oraz zawierania umów zbiorowych między pracodawcami a pracownikami. Artykuł 3 **Traktatu o Unii Europejskiej** w zakresie spraw społecznych wskazuje następujące cele:

- promowanie ekonomicznego i społecznego postępu poprzez zacieśnianie współpracy gospodarczej i likwidowanie barier w obrocie handlowym między państwami członkowskimi;
- wzmacnianie obrazu Unii jako jednego ciała politycznego mówiącego jednym głosem na arenie międzynarodowej poprzez prowadzenie wspólnej polityki zagranicznej;
- dążenie do stworzenia obywatelstwa europejskiego i poczucia przynależności do jednej wspólnoty u zwykłych obywateli poprzez zapewnienie jednakowych norm prawnych i pełnej swobody przepływu ludzi w obrębie Unii;
- rozwijanie obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwego traktowania, którym ma być UE poprzez wprowadzanie wspólnych norm prawnych, socjalnych i stałą poprawę poziomu życia państw uboższych;
- ujednoczenie struktury gospodarczej krajów członkowskich, wyrównanie rozwoju gospodarczego regionów;
- polepszenie standardów życia.

Najważniejszym elementem całego pakietu legislacyjnego dotyczącego nowej perspektywy jest wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy, czyli tzw. **Rozporządzenie ogólne** (COM(2018) 375). Rozporządzenie to definiuje główne zasady wdrażania funduszy polityki spójności. W niniejszym rozporządzeniu dokonano uproszczenia jedenastu celów tematycznych z lat 2014–2020, sprowadzając je do pięciu jasnych celów polityki:

1. Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza;
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa;
3. Lepiej połączona Europa – mobilność i regionalne połączenia teleinformatyczne;
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych;
5. Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych.

Uproszczenie to umożliwi synergię i elastyczność między poszczególnymi komponentami w ramach danego celu, eliminując sztuczne rozróżnienia między różnymi obszarami polityki przyczyniającymi się do osiągnięcia tego samego celu. Będzie ono również stanowić podstawę dla koncentracji tematycznej w EFRR i EFS.

Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie **Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – EFS+** (COM(2018) 382) stanowi uszczegółowienie zagadnień, które realizowane będą na terenie Unii Europejskiej w perspektywie 2021-2027 w ramach nowego Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. W dokumencie zwrócona jest uwaga na konieczność większego zainteresowania kwestiami społecznymi i zagadnieniami związanymi z zatrudnieniem. Dodatkowe wyzwania, z jakimi zmagają się Unia Europejska, wskazanymi w dokumencie są:

- niedobór umiejętności;
- niedostateczna realizacja celów przez aktywną politykę rynku pracy i systemy edukacji;
- wyzwania wynikające z nowych technologii, takie jak automatyzacja i powiązane z nią nowe formy pracy;
- wykluczenie społeczne grup zmarginalizowanych, w tym Romów i migrantów;
- niewielka mobilność pracowników.

W tym celu Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) jako najważniejszy instrument Unii Europejskiej służący inwestowaniu w ludzi i wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych łączyć będzie następujące fundusze i programy:

- Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
- Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD);
- Program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) oraz
- Program działań Unii w dziedzinie zdrowia.

Celem EFS+ będzie wspieranie państw członkowskich w dążeniu do wysokich poziomów zatrudnienia, sprawiedliwej ochrony socjalnej oraz wykwalifikowanej i odpornej siły roboczej przygotowanej na przyszły świat pracy, zgodnie z zasadami określonymi w Europejskim filarze praw socjalnych proklamowanym przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r.

EFS+ wspierać będzie następujące cele szczegółowe w obszarach polityki dotyczących zatrudnienia, edukacji, włączenia społecznego i zdrowia, przez co przyczyni się również do celu polityki – „Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych” – określonego w art. 4 przyszłego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

1. poprawa dostępu do zatrudnienia dla wszystkich osób poszukujących pracy, zwłaszcza osób młodych i długotrwale bezrobotnych, oraz dla osób biernych zawodowo, a jednocześnie promowanie samozatrudnienia i gospodarki społecznej;
2. modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, zmian w karierze zawodowej i mobilności;
3. wspieranie uczestnictwa kobiet w rynku pracy; lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym dostępu do opieki nad dziećmi; zdrowego i dobrze przystosowanego środowiska pracy, w którym przeciwdziała się czynnikom ryzyka dla zdrowia; dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz aktywnego i zdrowego starzenia się;

4. poprawa jakości, efektywności i przydatności na rynku pracy systemów kształcenia i szkolenia w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności cyfrowych;
5. wspieranie dostępności i możliwości ukończenia dobrej jakości kształcenia i szkolenia, sprzyjających włączeniu społecznemu, na równych zasadach dla wszystkich, zwłaszcza grup defaworyzowanych, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich;
6. wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości poprawy umiejętności i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian kariery i promowanie mobilności zawodowej;
7. wspieranie aktywnego włączenia społecznego, w tym w celu promowania równości szans i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie szans na zatrudnienie;
8. wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich i społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie;
9. zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; modernizacja systemów zabezpieczenia społecznego, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej; poprawa dostępności, efektywności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej;
10. wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci;
11. przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym, w tym przy użyciu środków towarzyszących.

Zarządzanie rozwojem Polski realizowane jest w oparciu o system dokumentów planistycznych, który tworzą: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do 2030 roku) i Średniookresowe Strategie Rozwoju Kraju oraz dziewięć strategii zintegrowanych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pszczółki jest spójna z dokumentami ustanowionymi w celu strategii rozwoju kraju, w tym w szczególności z strategiami:

- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
- Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach

prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 poz. 1057, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju. Celem głównym Strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Należy przez to rozumieć dorastanie w godnych warunkach, skuteczną edukację, świadczenie pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, stałe uczenie się dorosłych, w tym doskonalenie ich kompetencji i kwalifikacji, sprawiedliwy i powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, realizowanie się w życiu rodzinnym, aktywne spędzanie czasu wolnego, wysoką świadomość ekologiczną, udział w życiu publicznym i politycznym, a także stały rozwój osobisty oraz udział w procesach zmian zachodzących w świecie i Polsce. Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznaczono cztery cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;
2. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
3. Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości. Zgodnie z zapisami dokumentu wysoka jakość kapitału ludzkiego ma znaczenie przy dokonywaniu życiowych wyborów, które przekładają się na jakość życia obecnego i przyszłych pokoleń.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030, stanowi kontynuację i aktualizację przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 26 marca 2013 r. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020. Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Cel główny realizowany będzie poprzez trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
3. Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Powyższe cele szczegółowe są ze sobą powiązane i przenikają się, co oznacza, że realizacja poszczególnych działań w odniesieniu do jednego celu szczegółowego wpływa na osiągnięcie pozostałych celów szczegółowych oraz celu głównego. Do pełnej realizacji założeń Strategii niezbędne będzie współdziałanie i mobilizowanie zasobów różnych podmiotów aktywnych w sferze społecznej: podmiotów administracji publicznej wszystkich szczebli, organizacji społecznych oraz podmiotów prywatnych.

Na poziomie krajowym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki wpisuje się w dokumenty strategiczne, które powstawały w okresie finalizacji prac nad raportem „**POLSKA 2030. Wyzwania rozwojowe**”, w którym wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród wyzwań wymieniono m. in.: sytuację demograficzną, wysoką aktywność zawodową, poprawę spójności społecznej oraz wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki koresponduje także z dokumentami o zasięgu regionalnym, w tym w szczególności z zapisami **Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030**, przyjętej Uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego dnia 12 kwietnia 2021 roku.

Strategia Rozwoju jest zobowiązaniem Samorządu Województwa Pomorskiego, zgodnie z którą w roku 2030 to region dobrobytu:

- Rozwijający się w sposób trwały - bazujący na wyróżnikach Pomorza: aktywności i potencjale wykształcenia mieszkanków i mieszkańców, wysokim poziomie kapitału ludzkiego i społecznego, bogatym dziedzictwie wielokulturowym, morskim i wolnościowym, unikatowych walorach środowiskowych i krajobrazowych, zrównoważonej mobilności, a także branżach kluczowych dla gospodarki i inteligentnych specjalizacji;
- Ekoefektywny - dążący do osiągnięcia neutralności klimatycznej i odporny na negatywne zjawiska klimatyczne, bazujący na racjonalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów, a także zapewniający wysoką jakość przestrzeni i środowiska naturalnego oraz powszechny dostęp do zróżnicowanych źródeł energii, zwłaszcza odnawialnych;
- Otwarty - zarówno w wymiarze społecznym, dzięki poszanowaniu różnorodności kulturowej, etnicznej, narodowościowej i światopoglądowej wszystkich osób zamieszkujących Pomorze, jaki poprzez aktywny udział w globalnych i europejskich procesach gospodarczych i technologicznych.
- Spójny - zapewniający wszystkim mieszkańcom poszczególnych części województwa odpowiedni standard życia i warunki rozwoju, w tym powszechny dostęp do zindywidualizowanych usług publicznych, jak opieka zdrowotna, transport zbiorowy, edukacja, pomoc społeczna, kultura czy oferta czasu wolnego, jak również dążący do eliminowania nierówności społecznych i ekonomicznych występujących w regionie.
- Innowacyjny - kreujący i wykorzystujący nowoczesne rozwiązania typu smart w kluczowych obszarach rozwoju, w szczególności w wymiarze środowiskowym, gospodarczym, społecznym i organizacyjnym, a także aktywnie czerpiący z trendów technologicznych i cyfryzacji.

Realizacja powyższej wizji województwa opierać będzie na trzech filarach:

1. Trwałym bezpieczeństwie;

2. Otwartej wspólnocie regionalnej;
3. Odpornej gospodarce.

Kolejnym dokumentem o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej jest **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Gdańskiego na lata 2014-2021**, przyjęta Uchwałą nr XLIV/286/2014 Rady Powiatu Gdańskiego z dnia 29 sierpnia 2014 roku, która formułuje misję polityki społecznej jako: „Powiat Gdański obszarem o dużej atrakcyjności społecznej i atrakcyjności obywatelskiej, bezpiecznym miejscem zamieszkania, pracy i edukacji z zintegrowanym i sprawnym systemem wsparcia dla mieszkańców”.

Wyodrębniono siedem obszarów priorytetowych, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

1. Wysoki poziom edukacji;
2. Nowoczesny rynek pracy;
3. Bezpieczny powiat;
4. Zdrowe społeczeństwo;
5. Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny;
6. Satysfakcjonująca jakość życia osób niepełnosprawnych i seniorów;
7. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego;

Dla każdego z obszarów uznanych za cele strategiczne sformułowano cele operacyjne i zadania do realizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 jest nowo owiązuującym dokumentem planistycznym. Misją Gminy Pszczółki jest podejmowanie działań na rzecz stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców w powiązaniu z trwałą modernizacją, tworzeniem dobrych warunków do życia na terenie gminy, osiedlania się, spędzania czasu wolnego oraz rozwoju osobistego przy zachowaniu szczególnej dbałości o środowisko naturalne, jak również stan infrastruktury technicznej i społecznej. Priorytety wyszczególnione w strategii wynikają z przyjętej wizji rozwoju Gminy Pszczółki i zdefiniowanych wyzwań rozwojowych. Strategia wskazuje trzy cele strategiczne (1. Trwałe bezpieczeństwo, 2. Otwarta wspólnota, 3. Odporna gospodarka), mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu problemowym. Są one zoperacjonalizowane przez 12 celów operacyjnych.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE PSZCZÓŁKI

2.1. Charakterystyka Gminy Pszczółki

Gmina Pszczółki jest gminą wiejską leżącą w województwie pomorskim, w południowej części powiatu gdańskiego. Gmina w całości znajduje się w aglomeracji trójmiejskiej. Położona jest na pograniczu wysoczyzny morenowej, należącej do Pojezierza Starogardzkiego oraz obszaru delty Wisły i Żuław Wiślanych. Zlokalizowana jest ok. 23 km od Gdańska oraz ok. 10 km od Tczewa. Graniczy: od północy z gminą Pruszcz Gdański, od zachodu z gminą Trąbki Wielkie, od południa z gminą Tczew w powiecie tczewskim, od wschodu z gminą Suchy Dąb. Znajduje się na granicy dwóch regionów etniczno-kulturowych: Żuław i Kociewia. Gmina zajmuje powierzchnię blisko 50 km² i stanowi 6,3% powierzchni powiatu. W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Kleszczewko, Kolnik, Ostrowite, Pszczółki, Rębielcz, Różyny, Skowarcz, Ulkowy, Żelistawki. Dominującą formą zagospodarowania terenu są użytki rolne (81,0% powierzchni gminy), w tym grunty orne (64,5%), łąki (10,7%) i pastwiska (5,1%), lasy i grunty leśne (2,0%). Tereny osiedlowe zajmują 5,4% powierzchni. Przebiega przez nią droga krajowa nr 91, linia kolejowa na trasie Gdynia – Warszawa, a także autostrada A1. Przez gminę biegną główne międzyregionalne ciągi komunikacyjne aglomeracji trójmiejskiej wraz z portami morskimi oraz lokalne, biegnące z miast leżących na południe od Gdańska. Komunikację lokalną zapewniają linie autobusowe i kolejowe.

Rysunek 1 Mapa Gminy Pszczółki i okolicznych miejscowości

źródło: <https://www.google.com/maps/place/Pszczółki>

2.2. Demografia

Liczba mieszkańców Gminy Pszczółki wg stanu na koniec 2020 roku, wynosiła 9 927 osób. Mieszkańcy gminy stanowili 8,2% ludności powiatu gdańskiego. Biorąc pod uwagę okres od 2012 roku populacja mieszkańców sukcesywnie rośnie. Porównując dane na przestrzeni ostatnich 9 lat liczba mieszkańców wzrosła o 1 196 osób (13% w stosunku do roku 2012). Szczegółowe kształtowanie się liczby mieszkańców Gminy Pszczółki w latach 2012-2020 przedstawia poniższy wykres.

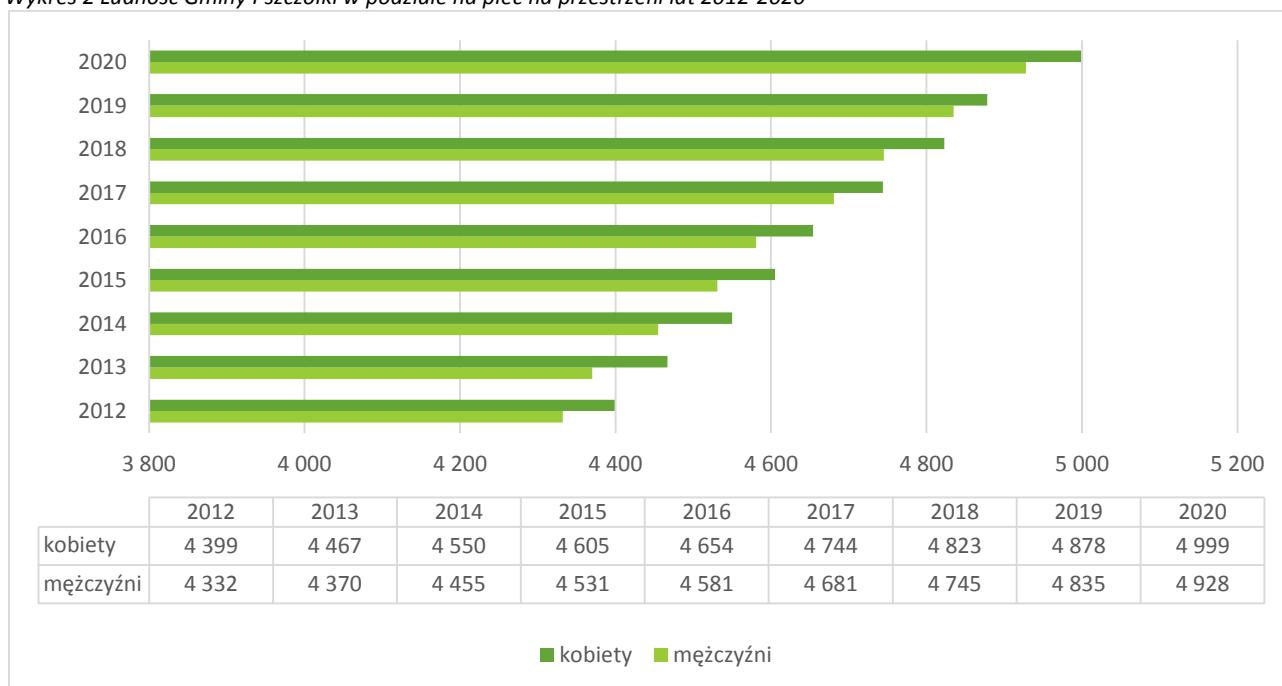
Wykres 1 Liczba ludności Gminy Pszczółki w latach 2012-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Populacja mieszkańców gminy ze względu na płeć jest jednolita. Na przestrzeni lat nieznaczną większość wśród mieszkańców gminy stanowiły kobiety – 51%.

Wykres 2 Ludność Gminy Pszczółki w podziale na płeć na przestrzeni lat 2012-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

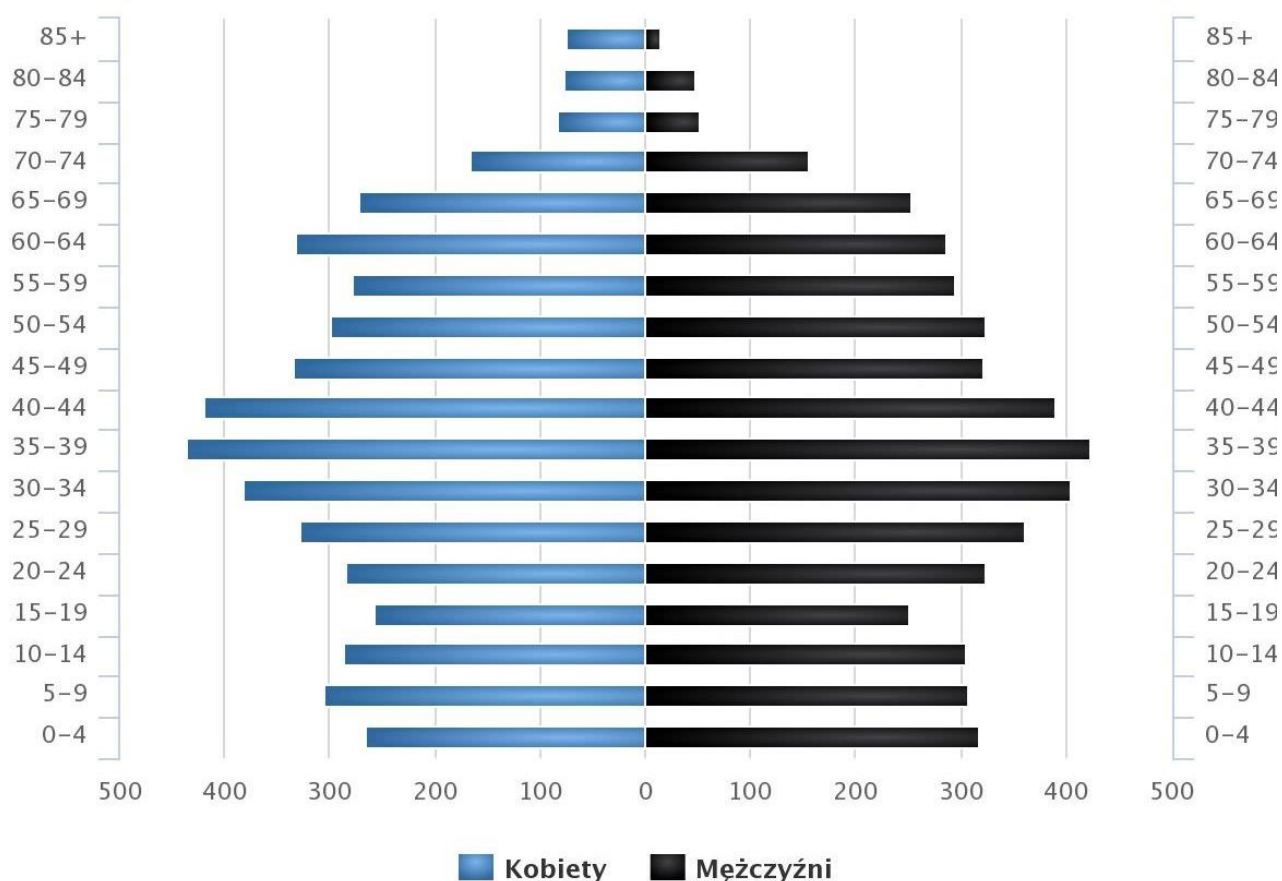
Analizując strukturę wiekową ludności Gminy Pszczółki zauważa się większą ilość mężczyzn w stosunku do kobiet w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, dopiero w wieku poprodukcyjnym kobiet jest więcej w stosunku do mężczyzn. Największa różnica pomiędzy ilością kobiet i mężczyzn jest widoczna w przedziale wiekowym 70-79 (134 kobiet więcej niż mężczyzn). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Pszczółki w roku 2020

0-9	0-9	10-19	10-19	20-29	20-29	30-39	30-39	40-49
mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
618	596	599	557	666	621	829	819	750
40-49	50-59	50-59	60-69	60-69	70-79	70-79	80 i więcej	80 i więcej
kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
802	604	556	560	623	489	623	64	146

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 3 Piramida wieku mieszkańców Gminy Pszczółki w 2019 roku

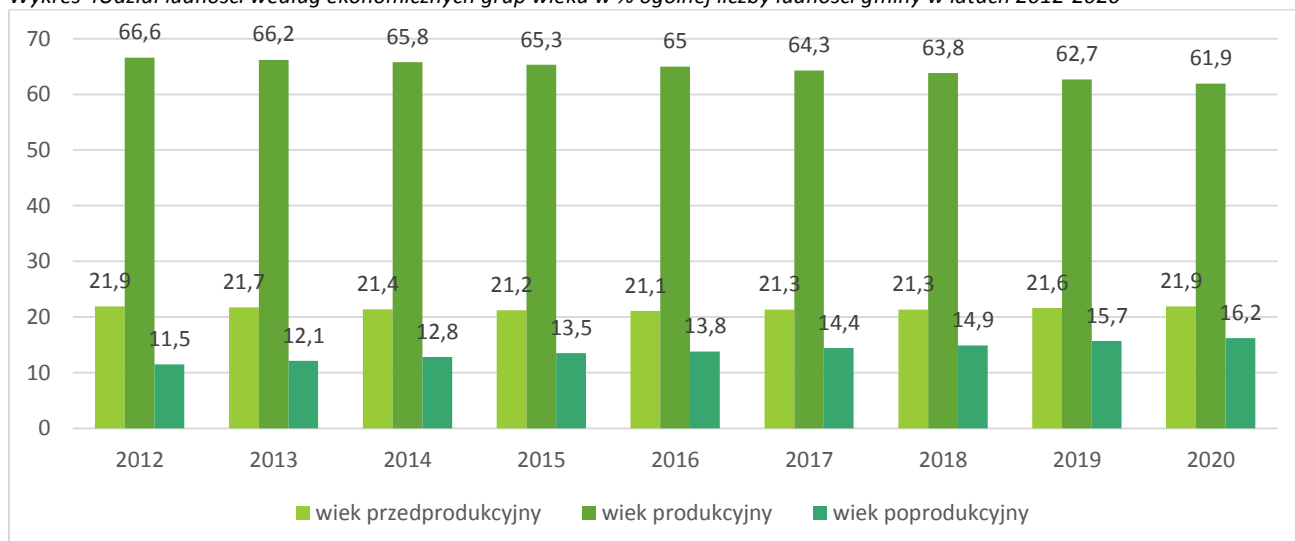
źródło: Główny Urząd Statystyczny

W gminie spada liczba zawartych małżeństw. W 2016 roku mieszkańcy Gminy Pszczółki zawarli 52 małżeństwa, natomiast w 2020 zawarto 36 małżeństw, co odpowiada 3,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000

mieszkańców. 29,0% mieszkańców gminy Pszczółki jest stanu wolnego, 59,4% żyje w małżeństwie, 4,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 6,8% to wdowy/wdowcy.

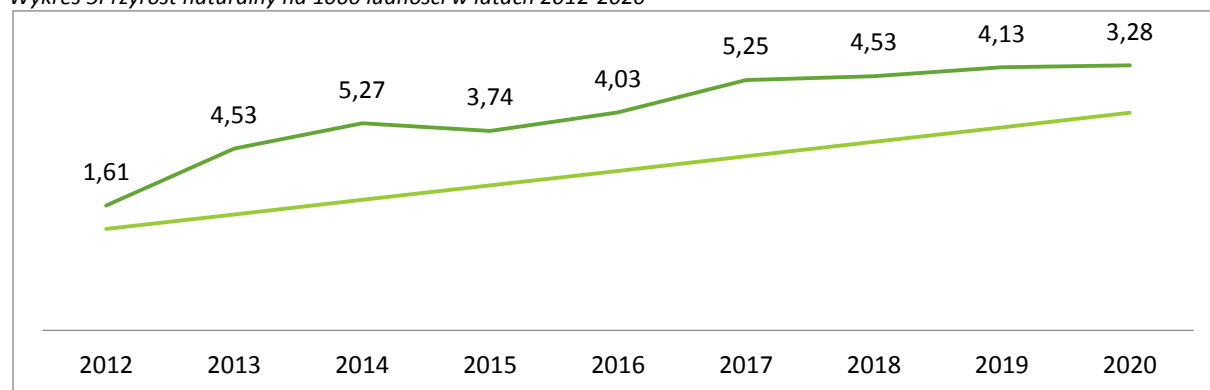
W ciągu ostatnich 9 lat systematycznie maleje udział osób w wieku produkcyjnym w całkowitej populacji gminy. W roku 2012 było to 66,6%, zaś w roku 2020 jest to już 61,9%. Rośnie natomiast odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (11,5% w 2012 roku, 16,2% w 2020 roku). Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy Pszczółki w ciągu ostatnich 9 lat spadał do roku 2016 i obecnie wynosi 21,9%, tyle samo co w 2012 roku. Rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, świadczy o starzejącym się społeczeństwie gminy. Średni wiek mieszkańca gminy wynosi 37,6 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ogólnej liczby ludności gminy w latach 2012-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 5 Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2012-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Gmina Pszczółki ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 32. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 3,28 na 1000 mieszkańców Gminy Pszczółki. Rośnie liczba urodzeń. W 2016 roku

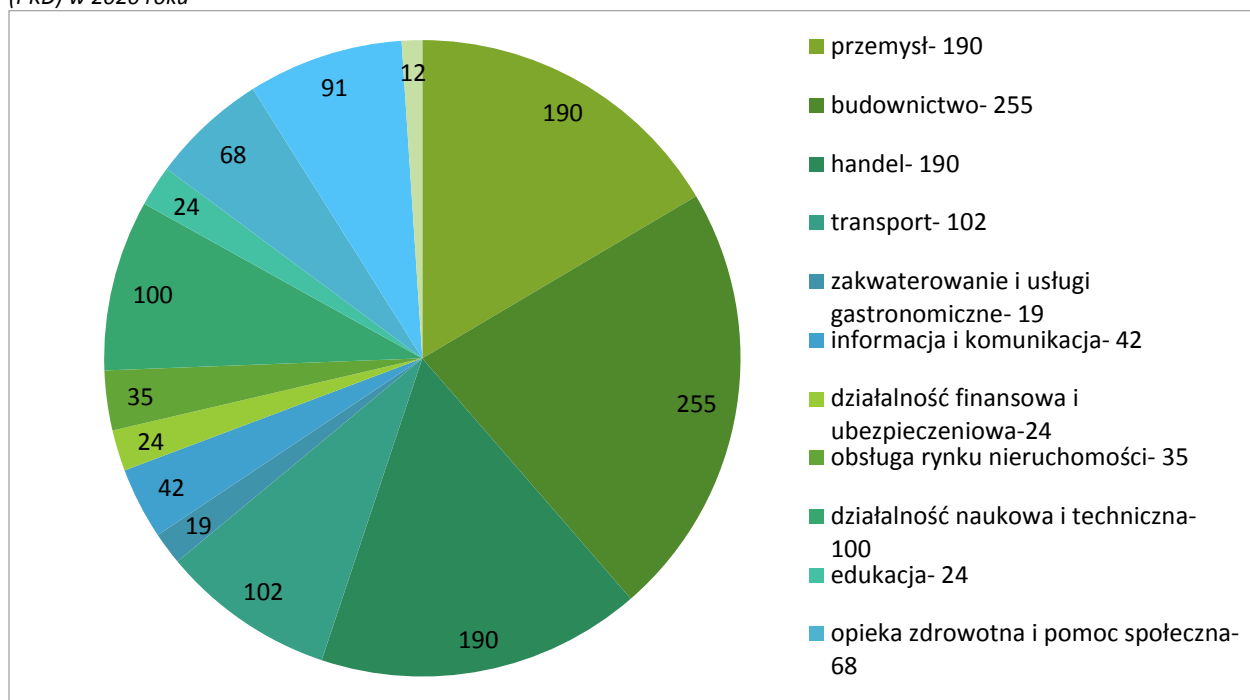
urodziło się 104 dzieci, w 2017 roku- 114 dzieci, w 2018 roku- 111 dzieci, w roku 2019- 107 dzieci, w 2020 roku- 116 dzieci. Na 1000 ludności Gminy Pszczółki przypada 8,61 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2020 roku zarejestrowano 269 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 97 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Pszczółki 172. Saldo migracji zagranicznych wynosi 0.

Rosnąca liczba mieszkańców Gminy Pszczółki jest efektem korzystnego przyrostu naturalnego oraz dodatnim saldem migracji wewnętrznych. Analizując zachodzące w Gminie Pszczółki zmiany demograficzne zauważa się systematyczny wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz nieznaczny ale stopniowy przyrost osób w wieku poprodukcyjnym. Ludność gminy starzeje się, co wiąże się z potrzebą dostosowania polityki społecznej gminy do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Rośnie też liczba urodzeń, co wymaga od gminy dostosowania oferty edukacyjnej oraz zabezpieczenia socjalnego młodych mieszkańców.

2.3. Gospodarka gminy

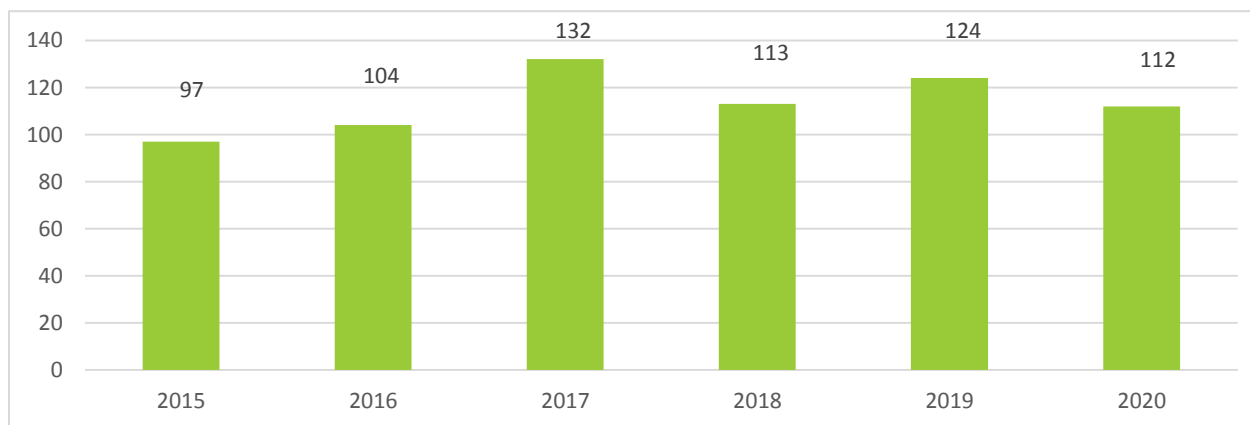
W Gminie Pszczółki w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowane były 1 198 podmioty gospodarki narodowej, z czego 993 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 112 nowych podmiotów, a 72 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2012-2020 najwięcej (132) podmiotów zarejestrowano w roku 2017, a najmniej (75) w roku 2013. W tym samym okresie najwięcej (107) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2018 roku, najmniej (63) podmiotów wyrejestrowano w 2017 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Pszczółki najwięcej (63) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (1 169) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników, 27 małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10-49 pracowników oraz 2 średnie przedsiębiorstwa. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Pszczółki najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (22,96%) oraz przetwórstwo przemysłowe (16,71%).

Wykres 6 Podmioty gospodarcze działające w Gminie Pszczółki w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2020 roku

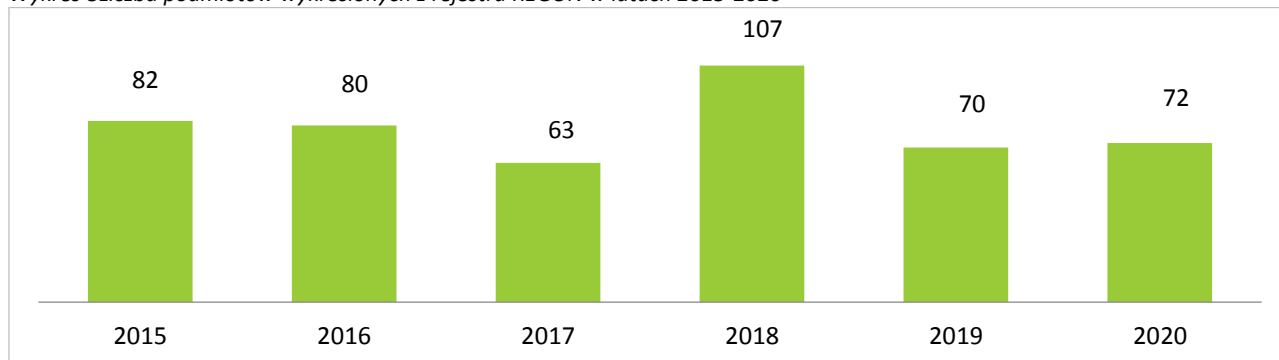
źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 7 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2015-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 8 Liczba podmiotów wykreślonych z rejestru REGON w latach 2015-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

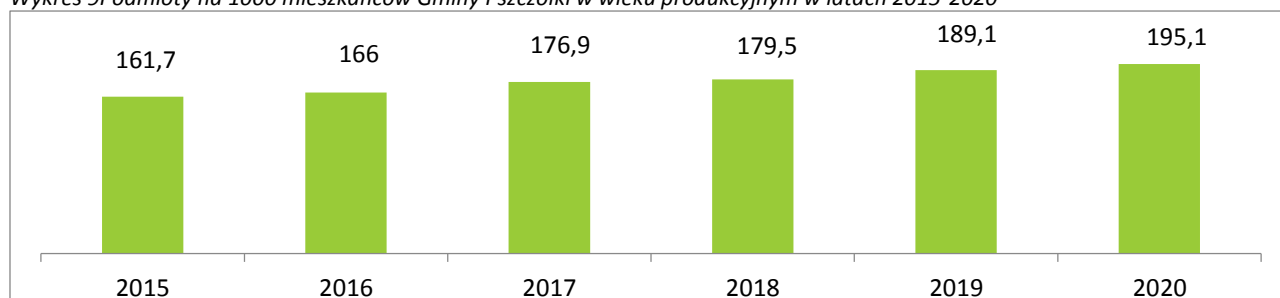
Na terenie gminy Pszczółki funkcjonują zakłady przemysłowe, rzemieślnicze i usługowe, prowadzące działalność w zakresie m.in.:

- handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych,
- przetwórstwa przemysłowego,
- budownictwa,
- obsługi nieruchomości, wynajmu i usług zw. z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- transportu, gospodarki magazynowej i łączności.

Spośród zakładów wyróżnić można: ABAKS Sp. zo.o., Agras, Althaus, Apena, Astex, Atut, BAKPIT, CBŻ Pszczółki Sp. zo.o., Ciepło Serwis, Da Vinci, Eco Probe, EKO-PIL, E-Stone, Euro-Weld, Flexi International, GREGOR S.A. , Hydroterm, HEROSTON, Jędrzejewski S. Polski Serwis Paletowy, Klimar Sp. zo.o., Maxform s.c., MebleT, Mering, Mikro Pomiar, MIRJAN, MTM Brukbet Sp. zo.o., Orange Stone, PCB Services Sp. z o.o., PHU Adpol, PLESIKON, Pol-mix, PROKOMIN, Rapid-Trans, STAWIANY, Tartak Jacyno, Thermomur, TOMDAR, Tom-Trans, WEMA, Zet. FH.

Rośnie przedsiębiorczość wśród mieszkańców Gminy Pszczółki. Porównując rok 2015, gdzie na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowanych było 161,7 podmiotów gospodarczych, do roku 2020, gdzie liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Pszczółki w wieku produkcyjnym wzrosła do poziomu 195,1. Sytuację tę obrazuje poniższy wykres.

Wykres 9 Podmioty na 1000 mieszkańców Gminy Pszczółki w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Ważną rolę w gospodarce gminy pełni rolnictwo, na co wpływ mają m.in. żyzne gleby. Na terenie gminy znajdują się zarówno niewielkie gospodarstwa ogrodnicze, jak i duże specjalizujące się w towarowej produkcji rolniczej. W strukturze produkcji rolnej przeważa produkcja roślinna: zboża, ziemniaki, buraki cukrowe i rzepak. Zwierzęta gospodarskie hodowane są zwykle na własny użytek. Są to głównie drób, trzoda chlewna oraz bydło. Gmina Pszczółki słynie również z pszczelarstwa, które stanowi ważny element lokalnych tradycji. Od kilkudziesięciu lat funkcjonuje tu Koło Pszczelarzy. Na terenie Gminy znajduje się wiele pasiek.

Samorząd Gminy Pszczółki jest otwarty na sprawy ważne z perspektywy przedsiębiorcy oraz możliwości współpracy z samorządem gminnym. Przeprowadzone są spotkania informacyjne z przedsiębiorcami. Zawarto porozumienie z Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną dotyczące partnerstwa i wzajemnej współpracy. Dzięki temu porozumieniu przedsiębiorcy m.in. zachęceni są do inwestowania na terenie Gminy Pszczółki. Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyja również rozwój infrastruktury.

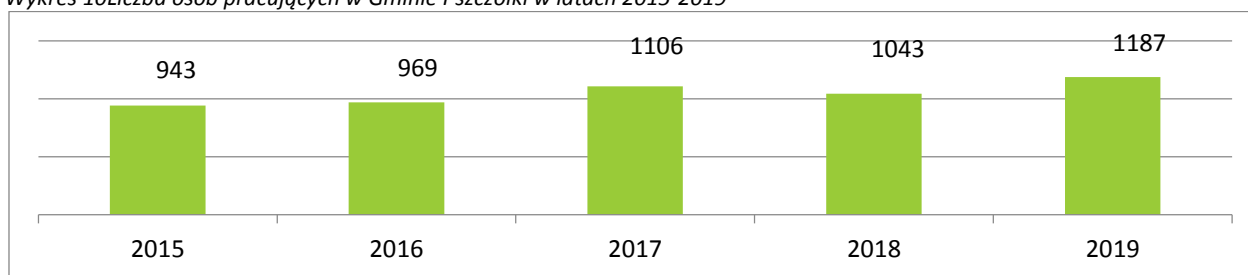
2.4. Rynek pracy

Istnieją silne zależności pomiędzy rynkiem pracy a polityką społeczną oraz między rynkiem pracy a gospodarką. Zagadnienia związane z problematyką bezrobocia, rynku pracy oraz ekonomii społecznej stanowią jeden z kluczowych obszarów diagnozy sytuacji społecznej Gminy Pszczółki. Zjawisko bezrobocia nie jest jednak tylko i wyłącznie pochodną działań instytucji rynku pracy, ale wynika w dużym stopniu z czynników zewnętrznych, które na rynek pracy wpływają, a które swoje źródło mają w koniunkturze gospodarczej. Za kształtowanie polityki rynku pracy, a w szczególności stosowanie instrumentów pobudzających rynek pracy i aktywizujących osoby bezrobotne, odpowiada Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku.

Jednym z podstawowych wskaźników bezrobocia jest udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców w wieku produkcyjnym. Dla Gminy Pszczółki wskaźnik ten wynosił w 2015 roku 3,3%, rok później 2,8%, w roku 2017 stanowił 2,5%, w roku 2018, 2%, na koniec roku 2019 udział bezrobotnych stanowił 2,1%, natomiast w 2020 roku wynosił 3,3% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Na wzrost bezrobocia w 2020 roku w znaczącym stopniu miała wpływ sytuacja związana z zagrożeniem epidemiologicznym COVID-19.

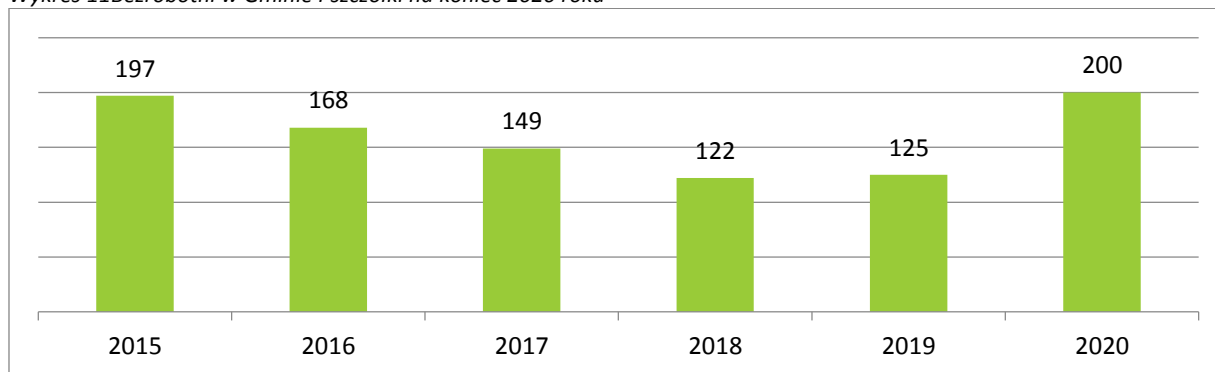
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku, w latach 2015-2019 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców Gminy Pszczółki zwiększała się. W 2015 roku w Gminie Pszczółki pracowały 943 osoby, w 2016 roku – 969 mieszkańców, w 2017 roku było już 1 106 pracujących, a na dzień 31.12.2019 roku pracowały 1 187 osoby. Wśród pracujących większość stanowiły kobiety (na dzień 31.12.2019 roku 51% wszystkich pracujących).

Wykres 10 Liczba osób pracujących w Gminie Pszczółki w latach 2015-2019

źródło: Główny Urząd Statystyczny

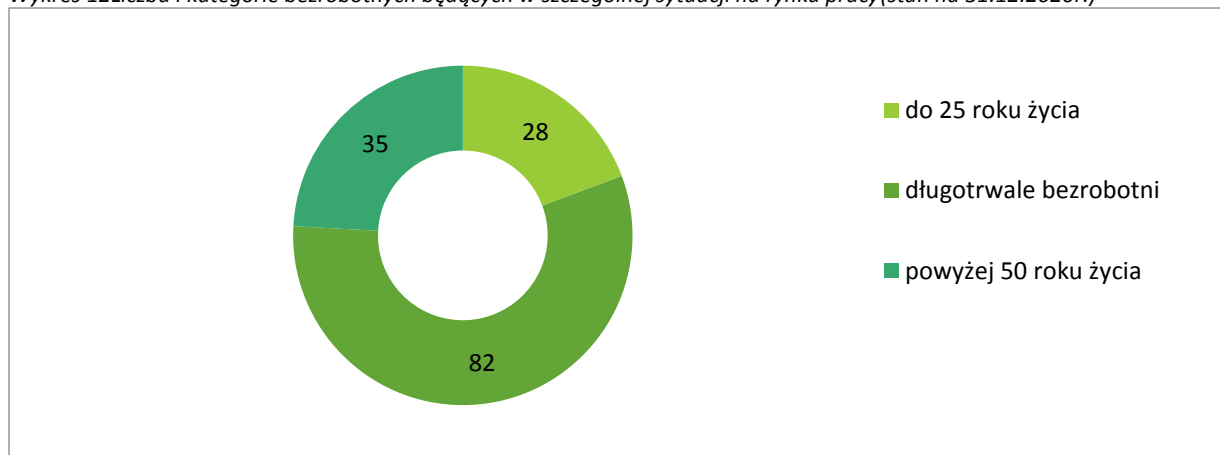
Wykres 11 Bezrobotni w Gminie Pszczółki na koniec 2020 roku

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analizując bezrobocie w Gminie Pszczółki można stwierdzić, że sukcesywnie od roku 2015 następował spadek osób bezrobotnych. W 2015 roku stanowili oni 197 osób, natomiast w 2018 było ich zaledwie 122 osoby. Natomiast w roku 2020 obserwuje się gwałtowny wzrost liczby osób bezrobotnych - 200 osób, co ma związek z sytuacją epidemiologiczną spowodowaną Covid-19.

Wykres 12 Liczba i kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (stan na 31.12.2020r.)

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Według danych na koniec 2020 roku największą grupę wśród wszystkich bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (aż 82 osoby) oraz osoby powyżej 50 roku życia (35 osób). Problem długotrwałego bezrobocia jest problemem społecznym daleko wykraczającym poza kompetencje i możliwości publicznych służb zatrudniania. Stąd konieczność poszukiwania nowych rozwiązań aktywizacji, realizacji projektów interdyscyplinarnych i międzyinstytucjonalnych. Osobom zarejestrowanym w powiatowych urzędach pracy, po uzyskaniu statusu osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy, przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych. Wsparcie dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, powiatowe urzędy pracy mogą realizować samodzielnie lub we współpracy z pracodawcą lub innym podmiotem, dzięki czemu pomoc może przyjąć między innymi formę: prac interwencyjnych, robót publicznych, jednorazowej refundacji kosztów składek na ubezpieczenia

społeczne, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, jednorazowych środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, środków dla spółdzielni socjalnej na sfinansowanie kosztów wynagrodzenia skierowanego bezrobotnego w okresie do 6 miesięcy.

Analizując rynek pracy w Gminie Pszczółki można stwierdzić, że cechuje się ono niskim udziałem bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (3,3% w 2020 roku, 4,6% dla Polski). Największą ilość osób wśród wszystkich bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

2.5. Ekonomia społeczna

Uchwałą Nr XXIX/183/20 Rady Gminy Pszczółki z dnia 22 października 2020 r. wprowadzono Program współpracy Gminy Pszczółki z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021. Przyjmując program, Rada Gminy w Pszczółkach zadeklarowała wolę kontynuowania przez gminę współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na zasadzie partnerstwa. Współdziałanie to ma na celu wykonywanie zadań ustawowo powierzonych gminie przez organizacje pozarządowe. Wspólny wysiłek samorządu i tych organizacji daje możliwość lepszego zaspokajania potrzeb zbiorowych.

Celem głównym Programu Współpracy Gminy Pszczółki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami. Celami szczegółowymi współpracy są: wspieranie rozwoju aktywności w społeczności gminy i jej zaangażowania w proces definiowania i rozwiązywania problemów lokalnych, integracja podmiotów realizujących różne inicjatywy w sferze zadań publicznych, poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców, wsparcie dla organizacji służące ich rozwojowi i lepszemu przygotowaniu do współpracy z gminą w zakresie realizacji zadań publicznych oraz dla osiągnięcia ważnych celów społecznych.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

Na terenie Gminy Pszczółki funkcjonują między innymi takie instytucje ekonomii społecznej jak:

Tabela 2 Wykaz podmiotów ekonomii społecznej działającej na terenie Gminy Pszczółki w 2020 roku

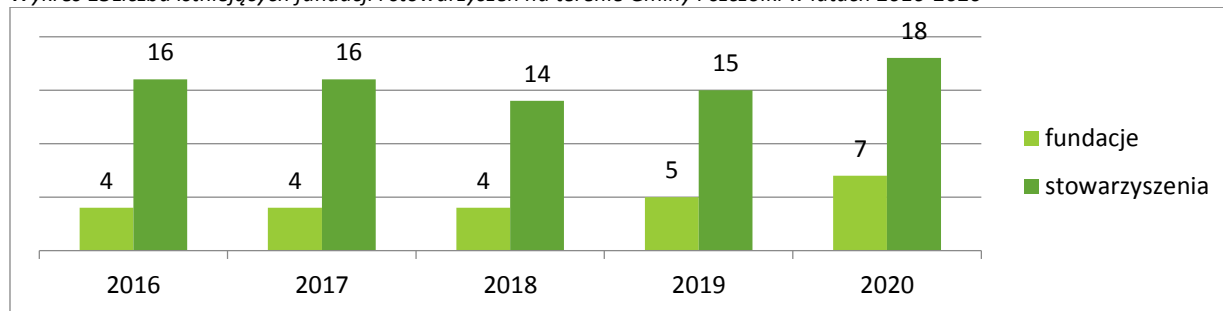
LP	Nazwa i adres organizacji
1	Fundacja zdrowo jem, zdrowo żyję, ul. Jagodowa 4, Różyny 83-031
2	Fundacja „ŻYCIE GODNIE”, Kolnik, ul. Dębowa 4, 83 -032 Pszczółki
3	Gminny Ludowy Klub Sportowy w Różynach, ul. Gdańska 52, 83-031 Różyny
4	Gminne Stowarzyszenie Sportowe w Pszczółkach, ul. Pomorska 18, 83-032 Pszczółki
5	Klub Sportowy Pszczółki, ul. Szkolna 11, 83-32 Pszczółki
6	Koło Gospodyń Wiejskich w Kolniku, ul. Leszczynowa 1/1, Kolnik, 83-032 Pszczółki
7	Koło Gospodyń Wiejskich w Różynach, ul. Gdańska 72, Różyny, 83-031 Łęgowo
8	Koło Gospodyń Wiejskich w Skowarczu, ul. Gdańska 76, Skowarcz, 83-032 Pszczółki
9	Koło Gospodyń Wiejskich w Ulkowach, ul. Ulkowy 19C, 83-032 Pszczółki
10	Koło Gospodyń Wiejskich w Żeliszawkach, Żeliszawki 17 lok. 2 , 83-032 Pszczółki
11	Ochotnicza straż pożarna w Pszczółkach; ul. Lipowa 2; 83-032 Pszczółki
12	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Zarządu Oddział II, ul. Mickiewicza 4, 83 -032 Pszczółki
13	Polski Związek Wędkarski Okręg w Gdańsku Zarząd Koła nr 132 „ŻWIREK”, ul. Pomorska 20, 83-032 Pszczółki
14	Pszczółckie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Miodzio", ul. Tczewska 4A, 83-032 Pszczółki
15	Rejonowe Koło Pszczelarzy w Pszczółkach, ul. Pomorska 20, 83-032 Pszczółki
16	Stowarzyszenie "Nadzieja Przyszłości", ul. Kościelna 2, 83-031 Różyny
17	Stowarzyszenie Rodzin z Dziećmi Niepełnosprawnymi i Przewlekłe Chorymi oraz Osób Niepełnosprawnych, ul. Dworcowa 4, 83-032 Pszczółki
18	Stowarzyszenie Sportowo - Turystyczne Gminy Pszczółki, ul. Tczewska 31, Kolnik, 83-032 Pszczółki
19	Stowarzyszenie Sportowo – Turystyczne Gminy Pszczółki „Potok”, ul. Sportowa 27, 83-032 Pszczółki
20	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” Pszczółki, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Ziemi Gdańskiej w Pszczółkach, ul. Szkolna 1, 83 – 032 Pszczółki
21	Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polski i Byłych Więźniów Politycznych, ul. Pomorska 20, 83 -032 Pszczółki

źródło: <http://pszczolki.pl/gmina/instytucje>

Uchwałą Nr XXV/152/20 Rady Gminy Pszczółki z dnia 23 lipca 2020 r. wprowadzono w Gminie Pszczółki Budżet Obywatelski. To już druga edycja tego programu w gminie. Opracowano system zgłaszania pomysłów mieszkańców, które gmina zrealizuje. Realizacja Budżetu Obywatelskiego świadczy o aktywności obywatelskiej mieszkańców Gminy Pszczółki.

Z danych Urzędu Statystycznego wynika, że na terenie Gminy Pszczółki liczba tworzonych fundacji i stowarzyszeń od 2016 roku nieznacznie wzrosła. W 2016 na terenie gminy zarejestrowane były 4 fundacje i 16 stowarzyszeń. W roku 2020 liczba ta wzrosła odpowiednio do poziomu 7 fundacji i 18 stowarzyszeń. Sytuację tą obrazuje poniższy wykres.

Wykres 13 Liczba istniejących fundacji i stowarzyszeń na terenie Gminy Pszczółki w latach 2016-2020

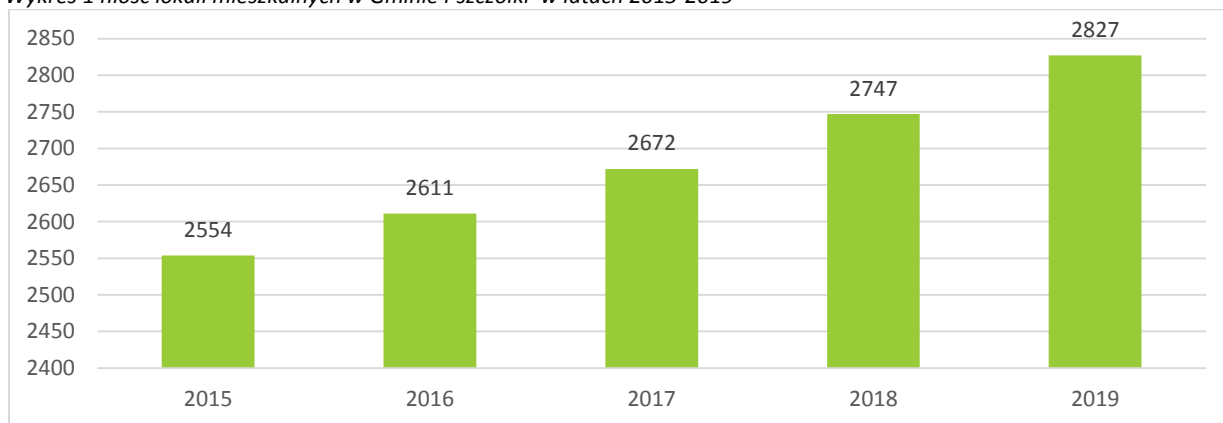

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

2.6. Zasoby mieszkaniowe

Liczba lokali mieszkalnych w Gminie Pszczółki z roku na rok rośnie (wzrost na przestrzeni ostatnich 5 lat o 273 lokale). Świadczy to o rozwoju gminy i budowie nowych mieszkań. Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Pszczółki to 2 827 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 291 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 106,6 m², zaś przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie to 3,44 osoby. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 96,8% ogółu mieszkańców korzysta z sieci wodociągu, 81,4% z kanalizacji oraz 46,2% z gazu sieciowego.

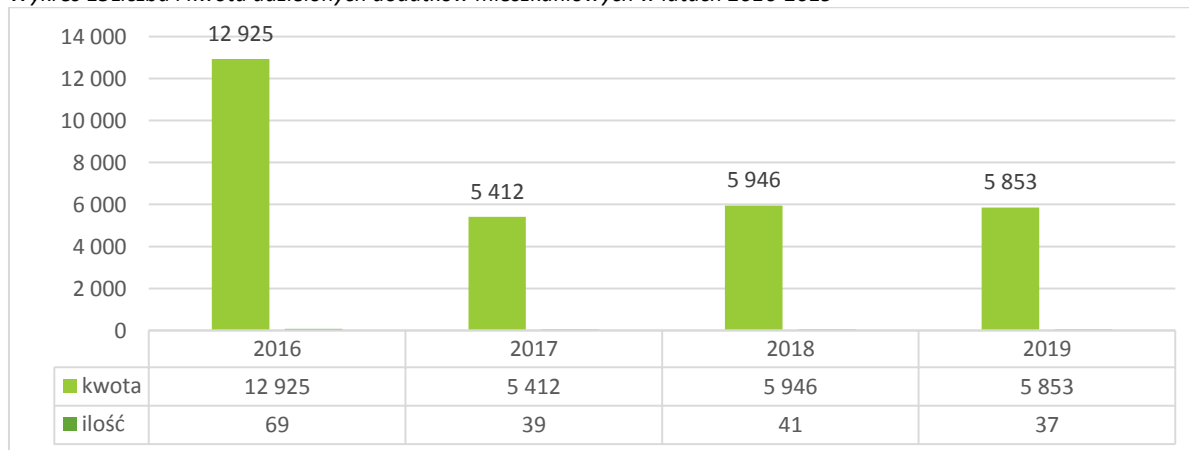
Wykres 14 Ilość lokali mieszkalnych w Gminie Pszczółki w latach 2015-2019

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe. Jest to świadczenie pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy i realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15 Liczba i kwota udzielonych dodatków mieszkaniowych w latach 2016-2019

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

W latach 2016-2019 liczba osób, którym przyznano dodatek mieszkaniowy znacząco spadła (69 osób w 2016 roku w stosunku do 37 osób w 2019 roku). Drastycznie spadła też kwota udzielonych dodatków mieszkaniowych (12 925 zł w 2016 roku do 5 853 zł w 2019 roku). Zmniejszająca się ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych, a co za tym idzie oszczędności wydatkowanych na realizację tego zadania środków, wynikają z coraz lepszej sytuacji ekonomicznej rodzin w Gminie Pszczółki.

Z danych GUS wynika, że Gmina Pszczółki w 2018 roku dysponowała 25 mieszkaniami komunalnymi o łącznej powierzchni 1 034 m² oraz 1 lokalem socjalnym o powierzchni 13 m².

2.7. Edukacja

Pośród obiektywnych wyznaczników jakości życia wskazać można możliwość rozwoju osobistego poprzez edukację. Poniżej przedstawiono ujęcie diagnostyczne określające edukację na terenie Gminy Pszczółki.

Według danych Systemu Informacji Oświatowej na terenie Gminy Pszczółki zarejestrowane są 4 przedszkola, 3 szkoły podstawowe i 2 żłobki. Organem prowadzącym 4 z tych podmiotów jest gmina, natomiast 5 podmiotów prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie szkół i placówek oświatowych działających na terenie Gminy Pszczółki z wyszczególnieniem adresu, statutu i organu prowadzącego.

Tabela 3 Zestawienie szkół i placówek oświatowych działających na terenie Gminy Pszczółki

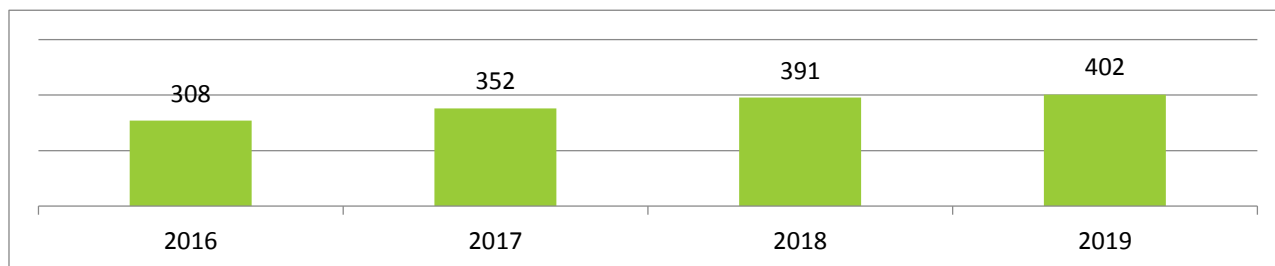
LP	Nazwa	Ulica	Statut	Typ organu prowadzącego
1	PRZEDSZKOLE GMINNE "PSZCZÓŁKA MAJA" W PSZCZÓŁKACH	ul. Szkolna 6, 83-032 Pszczółki	Publiczna	Gmina
2	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE "DZIECIOLANDIA"	ul. Dębowa 19, 83-032 Pszczółki	Niepubliczna	Osoba fizyczna
3	"MORSKIE OPOWIEŚCI 2" NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE ALEKSANDRA KOŚCIŃSKA	ul. Tczewska 10 lok. A, 83-032 Pszczółki	Niepubliczna	Osoba fizyczna
4	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE BAJKOWY ŚWIAT	ul. Gdańska 72A, 83-031 Różyny	Niepubliczna	Osoba fizyczna
5	SZKOŁA PODSTAWOWA IM. BOHATERÓW ZIEMI GDAŃSKIEJ	ul. Szkolna 4, ul. Pomorska 25 83-032 Pszczółki	Publiczna	Gmina
6	SZKOŁA PODSTAWOWA W SKOWARCZU	ul. Gdańska 9, 83-032 Pszczółki	Publiczna	Gmina
7	SZKOŁA PODSTAWOWA W RÓŻYNACH	ul. Kościelna 2, 83-031 Łęgowo	Publiczna	Gmina
8	ŻŁOBEK „Wesołe Skrzaty” Agata Słomińska	ul. Gdańska 18, 83-032 Pszczółki	Niepubliczna	Osoba fizyczna
9	ŻŁOBEK BOCIANKOWO Aleksandra Kościńska	ul. Tczewska lok A, 83-032 Pszczółki	Niepubliczna	Osoba fizyczna

źródło: <https://rspo.men.gov.pl>

Ciągle zwiększa się odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Dla porównania w 2016 roku 65,4% dzieci w wieku 3-6 lat objętych było opieką przedszkolną, w 2019 roku jest już ich 82%. Natomiast dzieci w wieku 3-4 lat w 2016 roku, które korzystały z opieki przedszkolnej stanowiły 58,7%, by w 2019 roku zwiększyć korzystanie z przedszkoli do poziomu 78,%. Dane te obrazują zwiększającą się potrzebę korzystania z opieki przedszkolnej wśród rodzin Gminy Pszczółki.

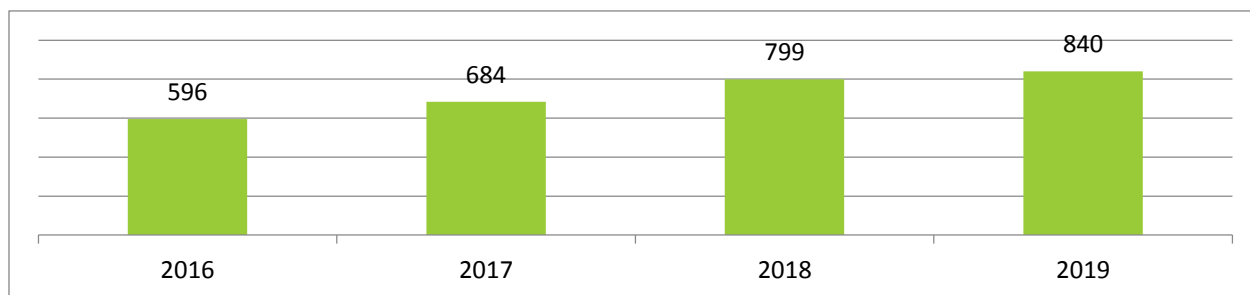
Analizując poniższy wykres widoczna jest wzrastająca potrzeba opieki przedszkolnej wśród mieszkańców Gminy Pszczółki. Ilość dzieci objętych opieką przedszkolną w przeciągu 4 lat wzrosła o 94 dzieci. Świadczy to o rosnącej liczbie urodzeń i osób w wieku przedprodukcyjnym. Potwierdzeniem tego jest również wzrost o 244 uczniów na poziomie kształcenia podstawowego.

Wykres 16 Liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej na terenie Gminy Pszczółki w latach 2016-2019

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

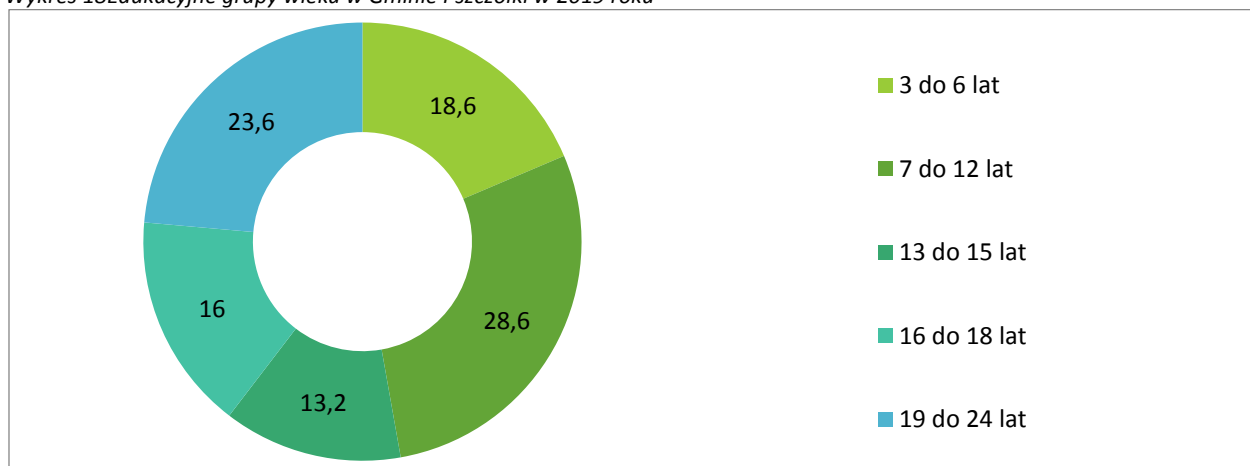
Wykres 17 Liczba uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Pszczółki w latach 2016-2019

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

2 570 mieszkańców Gminy Pszczółki jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 257 kobiet oraz 1 313 mężczyzn). Wśród kobiet mieszkających w Gminie Pszczółki największy odsetek ma wykształcenie wyższe (21,7%) oraz podstawowe ukończone (19,8%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (28,8%) oraz średnie zawodowe (20,0%).

Wykres 18 Edukacyjne grupy wieku w Gminie Pszczółki w 2019 roku

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

Wykres 19 Wydatki budżetu gminy- dział 801 za lata 2017-2020

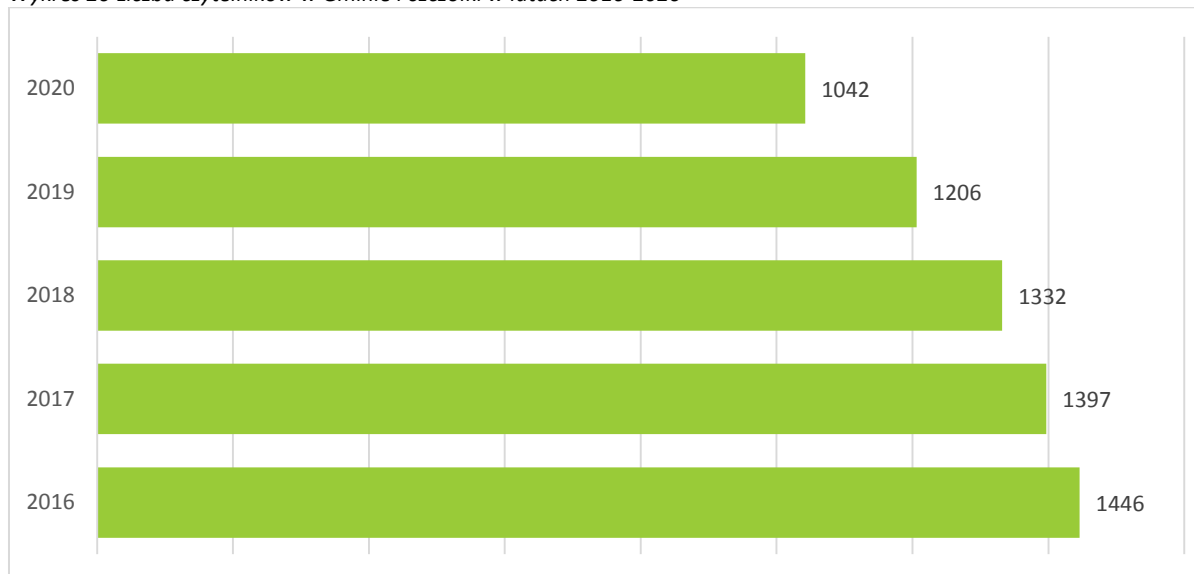
źródło: budżet Gminy Pszczółki za lata 2017-2020

Analizując wydatki budżetu Gminy Pszczółki w latach 2017-2020 zauważa się znaczący wzrost wydatków na oświatę i wychowanie. Dla porównania: w roku 2017 wydano 10 905 242 zł, natomiast w roku 2020 było to już 14 676 705 zł (wzrost wydatków o 3 771 463 zł).

2.8. Kultura i sport

Według danych z 2020 w Gminie Pszczółki działała 1 biblioteka publiczna posiadająca księgozbiór liczący 25 642 wolumenów w której zatrudnionych jest 5 pracowników.

Wykres 20 Liczba czytelników w Gminie Pszczółki w latach 2016-2020

źródło: dane Główny Urząd Statystyczny

Na przestrzeni ostatnich 5 lat spadła liczba czytelników o 404 osoby. W każdą sobotę w Bibliotece odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży, podczas których uczestnicy rysują, słuchają baśni, biorą udział w konkursach, przedstawieniach teatralnych, pracach manualnych, zabawach, grach i spotkaniach towarzyskich. W siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Pszczółkach, przy ul. Kościelnej 8A mieści się także Muzeum Miodu. Prezentowane w nim eksponaty dotyczą pszczelarstwa oraz produkcji miodu. W trakcie wycieczek prowadzący opowiada o działalności

pszczelarzy, produkcji miodu, w szczególności Miodu Pszczółkowskiego Majowego, roli pszczoły w środowisku, problemie wymierania pszczoł. Muzeum Miodu prowadzi również działalność dodatkową obejmującą organizację warsztatów dekoracji woskowych, lekcji ekologicznych, spotkań pszczelarzy, itp. Co roku Muzeum Miodu można odwiedzić bez konieczności wcześniejszego umawiania się podczas Nocy Muzeów.

Przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Pszczółkach w 2014 roku powstała Grupa Pozytywnie Zakręcenie 50+. Grupa liczy 25 osób. Spotkania zachęcają do wyjścia z domów i rozmów na różnorodne tematy oraz umożliwiają poznanie osiągnięć zawodowych i zainteresowań uczestników.

W Gminie przy ulicy Pomorskiej 20 działa Kamienica Kultury Gminy Pszczółki, gdzie mieszkańcy gminy mogą brać udział w warsztatach i wydarzeniach kulturalnych. Inwestycja współfinansowana została ze środków Unii Europejskiej, budynek w całości został przeznaczony pod działalność kulturalną.

W Pszczółkach w 1994 roku powstał pierwszy Klub Seniora w powiecie gdańskim. Obecnie Klub działa w Kamienicy Kultury w Pszczółkach. Wszyscy „Pszczółkowanie” bardzo chętnie przychodzą na spotkania, podczas których rozmawiają, obchodzą różne uroczystości. W Kamienicy Kultury prowadzona jest także gimnastyka dla seniorów oraz warsztaty plastyczne. W Świetlicy w Skowarczu są organizowane tańce dla seniorów, natomiast w świetlicy w Różynach organizowane są spotkania dla mieszkańców.

Na terenie gminy bardzo prężnie działają Koła Gospodyń Wiejskich. Utworzono wokalnie-taneczną grupę "Pszczółki", która jest złożona z dzieci i młodzieży z terenu Gminy Pszczółki. Grupa przygotowuje przedstawienie/musical według autorskiego scenariusza.

Gmina Pszczółki jest miejscem, w którym odbywa się wiele różnorodnych wydarzeń kulturalnych, spotkań, pikników i imprez plenerowych (Wielki Dzień Pszczoły, Święto Miodu Pszczółkowskiego). To miejsce z przestrzenią do działalności artystycznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Swoje talenty i zainteresowania mogą rozwijać podczas różnorodnych oferowanych zajęć.

Na terenie gminy znajduje się kilka obiektów, umieszczonych w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Jednym z nich jest dom podcieniowy w Różynach, zbudowany przez osadników holenderskich. Zaliczają się do nich również XIX-wieczny wiatrak w miejscowości Pszczółki, zespół pałacowy w Żeliszawkach i zabytek sztuki sakralnej, Kościół p.w. Świętego Wawrzyńca w Różynach. Główny ruch turystyczny jest ukierunkowany na północ, do Trójmiasta.

Na terenie Gminy Pszczółki zlokalizowana jest baza noclegowa w postaci hoteli, kwater prywatnych, zajazdów. Znajdują się tu również restauracje, pizzerie i cukiernie. Elementy bazy turystycznej na terenie Gminy Pszczółki obejmują również ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż drogi krajowej nr 1 na trasie z Pruszcza Gdańskiego do Pszczółek, Cysterski Trakt Rowerowy. Na terenie gminy znajdują się też liczne pasieki i stajnia Ulkowy.

W każdej miejscowości Gminy Pszczółki stworzone zostały miejsca rekreacyjno-sportowe tj. : stadion sportowy im. 700-lecia Pszczółek, park lipowy w Pszczółkach, kompleks boisk sportowych ORLIK 2012 przy Szkole Podstawowej w Pszczółkach, boisko wielofunkcyjne w Pszczółkach, place zabaw w Pszczółkach: przy Przedszkolu Gminnym, przy ul. Szkolnej, przy ul. Matejki i przy ul. Kościelnej, plac rekreacyjno-sportowy w Różynach, plac zabaw w Różynach przy ul. Polnej, boisko asfaltowe i plac zabaw przy Szkole Podstawowej w Skowarczu, boisko asfaltowe i plac zabaw w Kleszczewku, park z boiskiem asfaltowym, trawiastym, placem zabaw i miejscem na ognisko w Ulkowach, plac zabaw w Ulkowach, boisko asfaltowe w Rębielczu, boiska trawiaste, asfaltowe i plac zabaw w Żeliszawkach, boisko trawiaste i plac zabaw w Ostrowitem, boisko trawiaste i plac zabaw w Kolniku.

Z danych GUS wynika, że w 2020 roku w gminie działały 2 kluby sportowe zrzeszające 78 członków. Gmina posiada również siłownie zewnętrzne oraz tor wyścigowy.

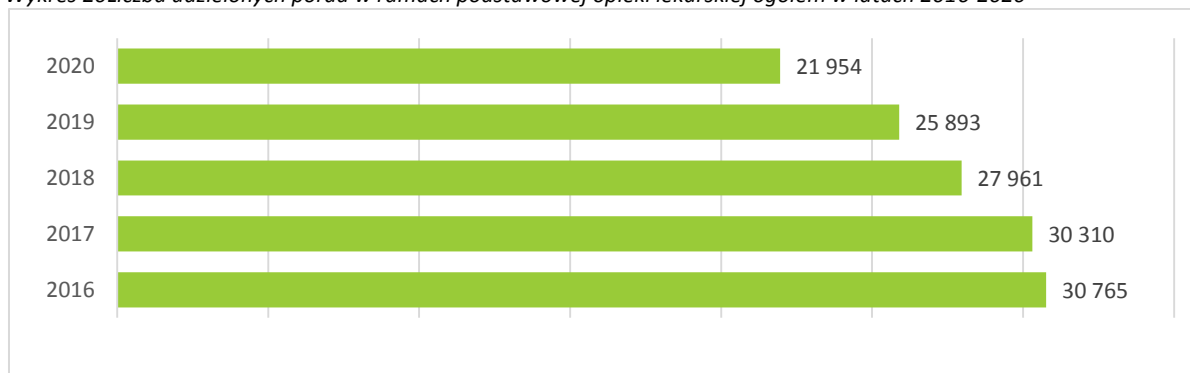
Uchwałą Nr XX/131/20 Rada Gminy Pszczółki z dnia 3 marca 2020 r. przyjęła Regulamin przyznawania stypendium Wójta Gminy Pszczółki za szczególne osiągnięcia w sporcie dzieci i młodzieży. W ramach wspierania edukacji uzdolnionej młodzieży zamieszkałej na terenie Gminy Pszczółki, udzielana jest pomoc w formie stypendium Wójta Gminy Pszczółki za szczególne osiągnięcia w sporcie dla dzieci i młodzieży. Stypendium ma charakter motywacyjny. O uzyskanie stypendium za szczególne osiągnięcia w sporcie ubiegać się mogą uczniowie klas VI-VIII szkół podstawowych, uczniowie szkół ponadpodstawowych zamieszkali na terenie Gminy Pszczółki, którzy spełniają jeden z następujących warunków: są laureatami lub finalistami w zawodach sportowych, olimpiadach lub innych formach współzawodnictwa w dziedzinie sportu, na szczeblu wojewódzkim, ogólnopolskim, międzynarodowym.

Ze względu na położenie blisko Trójmiasta i Morza Bałtyckiego Gmina Pszczółki może być miejscem docelowych wycieczek zarówno osób dorosłych, jak i rodzin podróżujących z dziećmi. Jest idealną propozycją szczególnie dla tych, którzy uwielbiają spędzać wolny czas na świeżym powietrzu i obcować z przyrodą.

2.9. Zdrowie

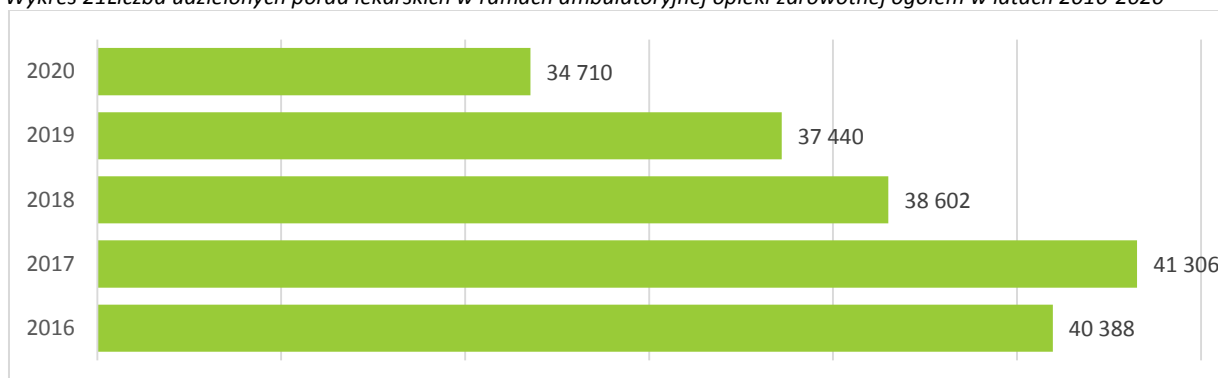
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2016-2020 liczba porad udzielonych w gminie, w ramach podstawowej opieki lekarskiej zmniejszyła się (z 30 765 w 2016r. do 21 954 w 2020r.). Liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej również się zmniejszyła (40 388 w 2016r. do 34 710 w 2020r.). Powyższe obrazują poniższe wykresy.

Wykres 20 Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki lekarskiej ogółem w latach 2016-2020

źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 21 Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ogółem w latach 2016-2020

źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Na terenie gminy działa ZOZ Medical w Pszczółkach świadcząca usługi medyczne w następujących poradniach: Poradnia lekarza POZ, Poradnia pediatryczna, Poradnia ginekologiczno – położnicza, Poradnia stomatologiczna, Poradnia chirurgii ogólnej, Poradnia otolaryngologiczna, Poradnia neurologiczna, Poradnia dermatologiczna, Poradnia medycyny pracy, Pracownia fizjoterapii. W Ośrodku Zdrowia działa również punkt pobrań. Na terenie gminy funkcjonują trzy apteki.

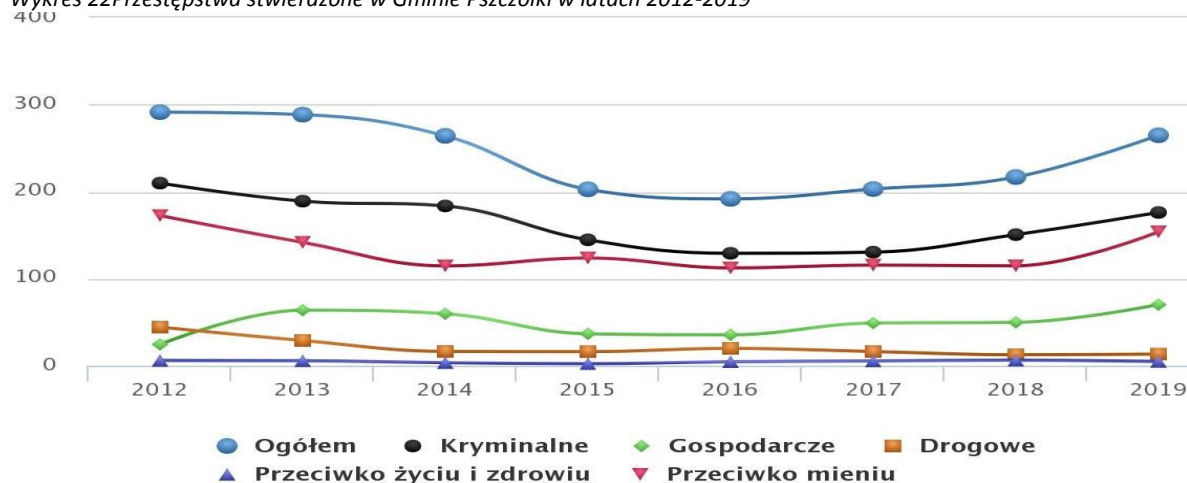
W 2018 roku 40,6% zgonów w Gminie Pszczółki spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 28,8% zgonów w gminie były nowotwory, a 8,6% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Pszczółki przypada 6.92 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju.

2.10. Przestępczość

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki przestępstw jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi, bazującymi na ilości mieszkańców powiatu oraz mieszkańców Gminy Pszczółki.

W 2019 roku w Gminie Pszczółki stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 265 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 27,49 przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Pszczółki wynosi 72,50% i jest większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa pomorskiego oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Pszczółki najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 18,28 (wykrywalność 66%) oraz przeciwko mieniu - 15,97 (wykrywalność 58%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 7,29 (81%), drogowe- 1,38 (99%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,50 (81%).

Wykres 22 Przestępstwa stwierdzone w Gminie Pszczółki w latach 2012-2019

źródło: Główny Urząd Statystyczny

2.11. Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne to grupa wyraźnie potrzebująca skutecznego i kompleksowego wsparcia ukierunkowanego na poprawę jakości życia we wszystkich obszarach. Gmina Pszczółki podejmuje szereg działań na rzecz osób niepełnosprawnych, których celem jest podniesienie jakości codziennego funkcjonowania w życiu społecznym.

Analizując niepełnosprawność jako przyczynę korzystania ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej można stwierdzić, że w 2018 roku 64 rodziny korzystały z tej przyczyny ze wsparcia GOPS, w 2019 roku były to 54 rodziny, natomiast w 2020 roku było to 51 rodzin.

Osoby w podeszłym wieku, starsze i niepełnosprawne mają prawo do korzystania z pomocy w formie usług opiekuńczych. Usługi te obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości także zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2018 roku 12 osób zostało objętych usługami opiekuńczymi, w 2019 roku objęto wsparciem 17 osób, natomiast w 2020 roku 11 osób otrzymało wsparcie w postaci usług opiekuńczych. W 2018 roku zrealizowano 2 217,5 godzin usług opiekuńczych, w 2019 roku 2 353 godziny usług, natomiast w 2020 roku 1 973 godziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach uruchomił także świadczenia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, dostosowanych do szczególnych potrzeb, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. W latach 2018-2019 4 dzieci zostało objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, natomiast w 2020 roku 5 dzieci. W 2018 roku zrealizowano 2442 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych. Średni koszt jednej godziny wyniósł ok. 44 zł. Środki na realizację tego zadania wyniosły 58.748,80 zł. W 2019 roku zrealizowano 613 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. Średni koszt jednej godziny wyniósł ok. 45,22 zł. Środki na realizację tego zadania wyniosły 26 071,96 zł. Natomiast w 2020 roku zrealizowano 366 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, których koszt wyniósł 10.865,28 zł.

W grudniu 2005 Fundacja "Życ Godnie" uruchomiła Środowiskowy Dom Samopomocy w Kolniku dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnością intelektualną oraz chorobą Alzheimera. Zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej realizacja tego zadania zlecona jest organizacji pozarządowej. Na podstawie rozstrzygniętego konkursu ŚDS prowadzony jest przez Fundację „Życ Godnie”. Głównym celem placówki jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, zminimalizowanie objawów zaburzeń oraz zapobieganie nawrotom choroby, rehabilitacja uczestników i aktywizacja do życia społecznego (m.in. stworzenie szansy pracy, kształtowanie właściwych postaw społecznych, kreowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej). Działalność wspierana jest finansowo przez Pomorski Urząd Wojewódzki. W 2017 roku pozyskano na ten cel kwotę 570.741,00 zł, w 2018 roku kwotę 690.842,00 zł, natomiast w 2019 roku otrzymano 673.666,40 zł, którą w całości przekazano Fundacji na bieżącą działalność ośrodka wsparcia oraz realizację zadań związanych z ustawą „Za Życiem”.

W ośrodku prowadzona jest rehabilitacja podopiecznych ze szczególnym uwzględnieniem podtrzymywania i rozwijania umiejętności niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego funkcjonowania: nawiązywanie kontaktów, komunikowanie się z otoczeniem, współżycie w grupie. Podopieczni rozwijają poczucie własnej wartości oraz pewności siebie. W Środowiskowym Domu

Samopomocy prowadzone są zajęcia terapeutyczne odpowiednie do możliwości oraz zainteresowań uczestników. Wychowankowie integrują się ze środowiskiem poprzez współpracę ze szkołami i innymi ośrodkami. Podopieczni rozmieszczeni są w 4 pracowniach tematycznych: plastycznej, krawiecko – tkackiej, artystyczno-technicznej, kulinarnej. W 2019 roku Fundusz PFRON dofinansował zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich, w ramach projektu pn. „Likwidacja barier transportowych dla 30 podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolniku” w obszarze D Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III.

Fundacja „Żyć Godnie” prowadzi również Warsztat Terapii Zajęciowej. Zajęcia prowadzone są dla 20 osób o różnym stopniu niepełnosprawności intelektualnej. Podopieczni rozmieszczeni są w 4 pracowniach tematycznych: gospodarstwa domowego i umiejętności społecznych, artystycznej, plastycznej, ogrodniczo - porządkowej. W pracowniach prowadzona jest szeroko pojęta rehabilitacja. Podopieczni objęci są stałą opieką psychologiczną. Celem warsztatu jest przygotowanie uczestników do jak najbardziej samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Warsztat jest placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Zajęcia w warsztacie prowadzone są w oparciu o indywidualne programy rehabilitacyjne uczestników. Oprócz tego uczestnicy WTZ uczestniczą w wycieczkach krajoznawczych naukowych, seansach filmowych, imprezach okolicznościowych i integracyjnych, dzięki czemu lepiej postrzegają i rozumieją otaczający ich świat.

Gmina Pszczółki przystąpiła do realizacji pilotażowego Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. "Opieka wytchnieniowa", finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osobami dorosłymi posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, niekorzystającymi z innych form usług w miejscu zamieszkania lub ośrodka wsparcia.

Program daje możliwość uzyskania pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej świadczonych w miejscu zamieszkania, w łącznym wymiarze 240 godzin dla członka rodziny lub opiekuna, sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną. Pomoc przyznawana w postaci opieki wytchnieniowej w ramach ww. limitów jest bezpłatna. W okresie IX-XII

2020r. do programu przystąpiły 4 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Do pracy w charakterze opiekuna osób niepełnosprawnych zgłosiły się 2 osoby. Przez 4 miesiące realizacji programu zrealizowano 312 godzin. Koszt programu to 12.391,05 zł.

Program "Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej"- edycja 2019- 2020 był realizowany w Gminie Pszczółki w okresie VII-XII 2020r. Do programu przystąpiły 2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Przez 6 miesięcy realizacji programu asystent przepracował 210 godzin. Program zakładał pokrycie kosztów ubezpieczenia asystenta oraz koszt zakupu biletów komunikacji publicznej lub kosztów przemieszczania się samochodem prywatnym w ramach wyjazdów z osobą niepełnosprawną. Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację programu wyniosła 7.396,88 zł.

Urząd Gminy w Pszczółkach zapewnia dostępność swojej strony internetowej zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Dla strony internetowej pszczolki.pl przeprowadzono samoocenę dostępności dla osób niepełnosprawnych. Strona internetowa jest częściowo zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Możliwa jest zmiana wielkości czcionki, zastosowano prawidłowy kontrast, wszelkie informacje zawarte w serwisie są redagowane w sposób zrozumiały i czytelny. Urząd Gminy w Pszczółkach posiada również dostępność architektoniczną dla osób niepełnosprawnych. Przy schodach do wejścia głównego znajduje się podjazd dla wózków. Dla osób na wózkach dostępny jest korytarz i pomieszczenia na parterze. Toaleta dla osób niepełnosprawnych znajduje się na parterze. Na parkingu przy budynku wyznaczono jedno miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. W biurze podawczym wyznaczone zostało miejsce do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnością ruchową. W biurze podawczym dostępna jest pętla indukcyjna dla osób niedosłyszących, można skorzystać także z tłumacza polskiego języka migowego online. Usługa ta jest bezpłatna dla osób głuchych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim świadczy również pomoc na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Pszczółki, realizując pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego celem jest pomoc w uzyskaniu wykształcenia, wsparcie w likwidacji barier architektonicznych, barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, czy też bariery transportowej. PCPR odpowiedzialne jest również za dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych, dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i likwidację barier architektonicznych.

2.12. Rodzina

Najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka jest rodzina. Kształtuje ona osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Rodzina to mała grupa społeczna szczególnego rodzaju, charakteryzująca się silnymi więzami emocjonalnymi istniejącymi pomiędzy jej członkami. Rodzina jest także grupą formalną mającą określoną prawnie strukturę, cele i normy, w ramach których funkcjonuje w społeczeństwie.

Zadania pomocy społecznej w Gminie Pszczółki wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach. Jest to jednostka budżetowa, powołana do realizacji zadań własnych gminy oraz zadań zleconych. Gminny Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych, niż ustawa o pomocy społecznej aktów prawnych. Należą do nich m.in.: ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawa o Karcie Dużej Rodziny.

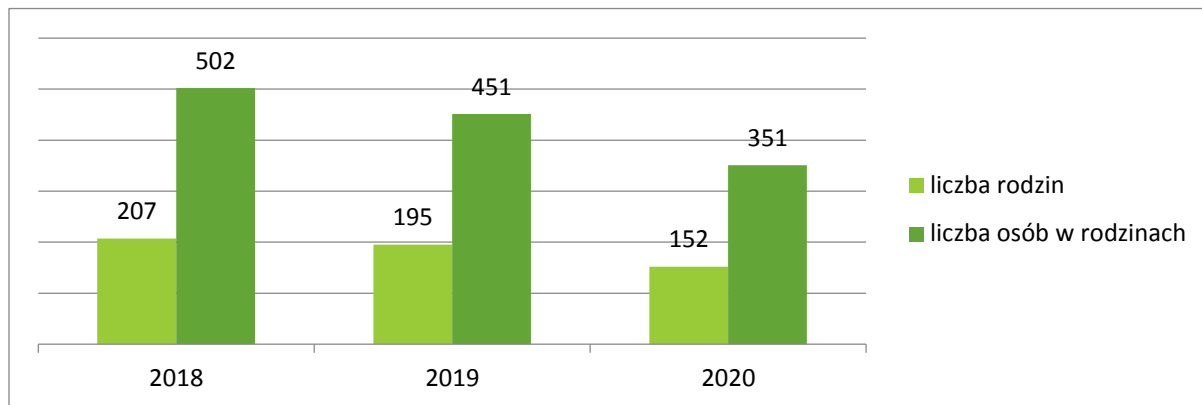
Podmioty poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oferujące wsparcie i pomoc rodzinom z dziećmi na terenie gminy to w szczególności:

- żłobek, przedszkola, szkoły podstawowe,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Pszczółkach,
- Sąd i kuratorzy,
- placówki prowadzące działalność leczniczą,
- Komisariat Policji,
- parafie,
- organizacje pozarządowe,
- lokalni przedsiębiorcy, którzy przystąpili do programu Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

Punktem wyjścia do określenia sytuacji rodzin w Gminie Pszczółki jest analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach. Jak wynika z poniższych danych, liczba rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2018-2020 spada. W roku 2018 z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 207 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinach 502 osoby), w roku 2019 pomocy udzielono 195 rodzinom (451 osób), natomiast w 2020 roku z pomocy skorzystały 152 rodziny (351 osób w rodzinach). Przekładając to na całkowitą liczbę mieszkańców Gminy Pszczółki w 2020 roku 3,6% ogółu ludności gminy korzystała ze wsparcia systemu pomocy społecznej, w 2019 roku było to 4,8% ogółu ludności gminy,

zaś w 2018 roku 5,4% ogółu ludności. Jest to tendencja spadkowa, na którą w dużej mierze miało wpływ świadczenie wychowawcze Rodzina 500+ oraz poprawiająca się sytuacja materialna rodzin. Szczegółowe dane zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 23 Liczba rodzin i osób w rodzinach objęta pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020.

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

Pozyskane źródła wskazują na liczbę rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i przyczyny, dla których w/w rodziny o tę pomoc się zwracają, określając natężenie występowania wśród rodzin określonych zjawisk. Dominującym problemem w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo. W roku 2020 62 rodziny z tego powodu objęte były wsparciem pomocy społecznej. W 2019 roku 60 rodzin, natomiast w 2018 roku 75. Kolejnym powodem korzystania ze wsparcia pomocy społecznej jest niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. W 2020 roku dla 51 rodzin powodem korzystania ze wsparcia pomocy społecznej była niepełnosprawność, zaś w 2018 roku były to 64 rodziny. Dominującym problemem w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest również bezrobocie. W roku 2020, 28 rodzin objętych było wsparciem z tego powodu, w 2019 roku 33 rodziny, w 2018 roku 41 rodzin. Istotnym powodem, dla którego rodziny zgłaszają się po pomoc jest także potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm. Szczegółowy obraz powodu korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Ubóstwo	75	60	62
Niepełnosprawność	64	54	51
Długotrwała lub ciężka choroba	51	45	47
Bezrobocie	41	33	28
Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	13	8
Alkoholizm	19	13	17
Wielodzietność	17	11	8
Bezradność w sprawach opieki.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	15	11	13
W tym:	7	6	8
Rodziny niepełne			
Rodziny wielodzietne	6	4	2
Bezdomność	5	7	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	0	2
Sytuacja kryzysowa	2	2	Bd
Zdarzenie losowe	2	7	5
Przemoc w rodzinie	1	2	1

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

Utrzymującym się na stałym poziomie powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin jest liczba rodzin ujawniających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W 2018 roku było to 15 rodzin, wśród których było 7 rodzin niepełnych, w 2019 roku było to 11 rodzin, w tym 6 rodzin niepełnych, natomiast w 2020 roku było to 13 rodzin wśród których 8 było niepełnych. Rodziny te mają przyznanego asystenta rodziny. W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał asystenta rodziny, który pracował z 10 rodzinami, pomagając im prawidłowo wypełniać rolę opiekuńczo-wychowawczą. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z innymi ludźmi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Utrzymującym się na stałym poziomie powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin jest problem bezdomności mieszkańców, który wiąże się z epidemią Covid-19, gdzie najczęściej po pobycie w szpitalu, pojawiają się osoby bezdomne, których ostatni meldunek to Gmina Pszczółki.

Elementem wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej jest prowadzenie w Gminie Pszczółki Kamienicy Kultury Gminy Pszczółki, świetlicy w Rębielcu, Różynach, Skowarczu, Ulkowych i Żeliszawkach. W miejscach tych odbywają się różnego rodzaju warsztaty i wydarzenia kulturalne zarówno dla całych rodzin jak również dla dzieci i młodzieży.

Rodziny mieszkające na terenie Gminy Pszczółki mają prawo do korzystania ze zniżek na terenie całego kraju w ramach Ogólnopolskiego Programu Karta Dużej Rodziny. O przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą ubiegać się rodziny z co najmniej trójką dzieci, oraz rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Uchwałą Nr XXXII/201/20 Rada Gminy Pszczółki z dnia 29 grudnia 2020 r. wprowadziła Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, którego głównym celem jest przywrócenie zdolności do właściwego wypełniania ról społecznych rodzinie będącej w kryzysie lub przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze. Celami programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ograniczanie ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, stworzenie systemu wsparcia składającego się z instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w zakresie opieki i wychowania.

Założeniem programu są:

- działania nakierowane na rozeznanie sytuacji rodzin, w których stwierdzono problemy w wypełnianiu podstawowych ról społecznych,
- współdziałanie różnych instytucji, służb pomocy społecznej i innych podmiotów w zakresie wspierania rodziny,
- organizowanie skutecznej pomocy rodzinie przeżywającej trudności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych.

Kierunki działań, które będą realizowane w ramach niniejszego programu to:

- zatrudnianie w zależności od potrzeb asystentów rodziny i kierowanie ich do rodzin przeżywających trudności,
- uruchomienie specjalistycznego poradnictwa odpowiedniego dla rodzin z różnymi problemami,
- zwiększenie dostępu do placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- stworzenie warunków do funkcjonowania rodzin wspierających,
- współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, kościołem, związkami wyznaniowymi i innymi podmiotami w realizowaniu projektów służących wzmocnieniu rodzin

przeżywających trudności i przywracaniu ich do prawidłowego wypełniania przez nich ról społecznych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prowadzone było głównie poprzez:

- pracę socjalną świadczoną przez pracowników socjalnych w rodzinach z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- współpracę z przydzielonym rodzinie asystentem rodziny,
- poradnictwo specjalistyczne,
- wsparcie finansowe, rzeczowe lub inne w zależności od potrzeb.

W 2020 r. wykorzystano dotację z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 1.411,00 zł w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W 2019 roku z tego samego programu wykorzystano dotację w kwocie 16 210,88 zł, zaś w 2018 roku rozliczono dotację w wysokości 17 241 zł. W 2020 r. asystenci rodziny byli zatrudnieni w ramach zawartych umów zleceń. Z ich wsparcia skorzystało 10 rodzin (28 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W 2019 roku ze wsparcia asystenta rodziny skorzystało 18 rodzin (45 dzieci). Natomiast w 2018 r. ze wsparcia skorzystało 16 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z obowiązującą Ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka zobowiązana jest do partycypacji w kosztach jego utrzymania. W 2020 r. dwoje dzieci z terenu Gminy Pszczółki przebywało w pieczy zastępczej, za co poniesiono koszty w kwocie 8.155,56 zł. W 2019 r. dwoje dzieci z terenu gminy przebywało w pieczy zastępczej, co kosztowało gminę 4.963,88 zł. Natomiast w 2018 r. troje dzieci z terenu Gminy Pszczółki przebywało w pieczy zastępczej, za co poniesiono koszty w kwocie 10.634,47 zł.

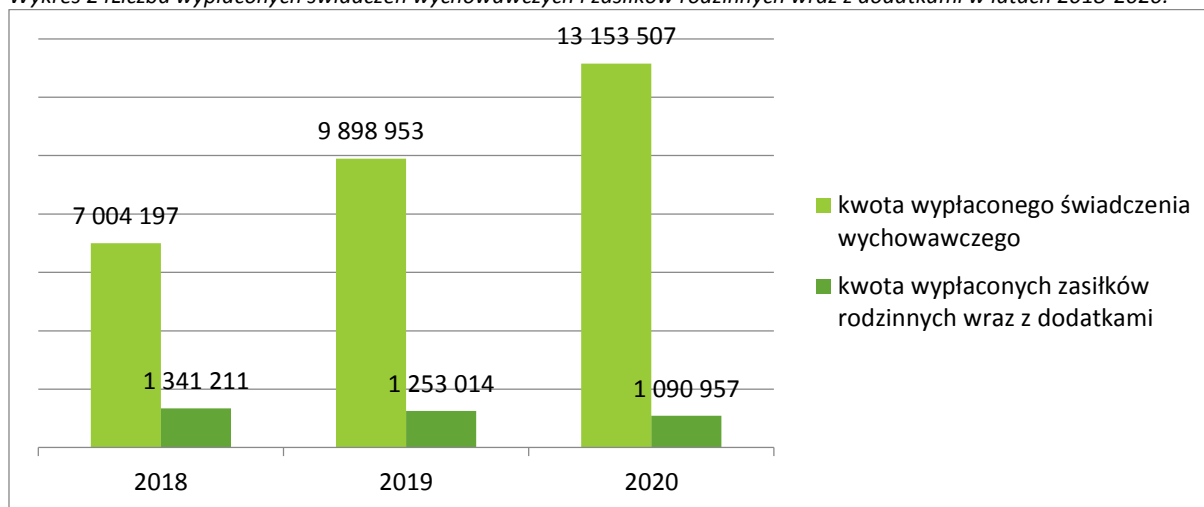
Tabela 5 Zrealizowana pomoc na rzecz rodziny w latach 2018-2020

Lp.	Zrealizowana pomoc na rzecz rodziny	2018	2019	2020
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	207	195	152
2	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, w tym z pracy socjalnej i asystenta rodziny bądź rodziny wspierającej	16	11	13
3	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2	1	1
4	Liczba dzieci korzystających z dożywiania w ramach realizowanego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	84	67	47
5	Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego (psycholog)	16	22	22
6	Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	6	20	11
7	Liczba osób uczestniczących w szkole dla rodziców	9	bd	bd

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

Rodziny Gminy Pszczółki otrzymują także świadczenie wychowawcze tzw. „500+” oraz zasiłki rodzinne wraz z dodatkami. Poniżej przedstawiono kształtowanie się poziomu przyznania tych świadczeń w latach 2018-2020.

Wykres 24 Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych i zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2018-2020.

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami z roku na rok maleje, rośnie zaś kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie świadczenia wychowawczego w 2020 roku wyniosła 13.153.507 zł i w porównaniu z rokiem 2018 wzrosła aż o 6 149 310 zł. Liczba rodzin pobierających w 2020 roku zasiłek rodzinny wyniosła 527 rodzin. W stosunku do roku 2019 liczba ta zmalała o 45 rodzin.

W Gminie Pszczółki od 2019 roku funkcjonuje tzw. „Maćkowe”. Jest to udzielanie jednorazowego wsparcia rzeczowego, które reguluje Uchwała nr IX/69/19 Rady Gminy Pszczółki z dnia 25 czerwca

2019r. w sprawie udzielenia jednorazowego wsparcia rzeczowego „Maćkowe” oraz Zarządzenia nr 51/19 Wójta Gminy Pszczółki z dnia 16.08.2019r. w sprawie trybu składania i realizacji wniosku o udzielenie jednorazowego wsparcia rzeczowego „Maćkowe”. Wyprawka przysługuje w formie rzeczowej. Wartość wyprawki wynosi do 200,00 zł na jedno dziecko. W skład wyprawki wchodzi: body z długim rękawem, body z krótkim rękawem, ręcznik kąpielowy frotte z kapturkiem, zestaw kosmetyków hipoalergicznym, książeczka edukacyjna, torba bawełniana na zamek. Wyprawka przyznawana jest na podstawie wniosku osoby uprawnionej i przysługuje matce albo ojcu dziecka lub opiekunowi prawnemu zamieszkałemu wraz dzieckiem na terenie Gminy Pszczółki, na dziecko urodzone od dnia 19 listopada 2018 r. W 2019 roku wydano 64 wyprawki o wartości 12 800 zł. W 2020 roku wyprawkę otrzymało 57 dzieci o wartości 11 400 zł.

Celem osiągnięcia lepszych rezultatów w pomocy rodzinom istnieje potrzeba zaangażowania wszystkich podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy Pszczółki. Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodzin, co w efekcie doprowadzi do sytuacji, gdy rodziny będą funkcjonować na lepszym poziomie, z pełniejszym wykorzystaniem własnych zasobów przy okazjonalnym wsparciu instytucjonalnym.

2.13 Pomoc społeczna

W ostatnich latach wzrasta liczba zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach. W celu prawidłowego wykonywania działań oraz utrzymania ciągłości pracy niezbędne jest utrzymanie względnie stałej liczby pracowników. Artykuł 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej nakłada na ośrodki pomocy społecznej obowiązek zatrudniania pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku - jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku - jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Od 2019 roku GOPS w Pszczółkach spełnia ten warunek. Na dzień 31.12.2020 r. kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach liczyła 11 osób, w tym: kierownik: 1 osoba, księgowość: 2 osoby, pracownicy socjalni/specjaliści pracy socjalnej: 3 osoby, opiekunka domowa: 1 osoba, dział rodzina: 3 osoby, profilaktyka i aktywizacja społeczna: 1 osoba. Ponadto w ramach zawartych umów cywilno-prawnych, w 2020 r. zatrudniano m.in. : asystentów rodziny, psychologów, informatyka, opiekunkę domową, terapeutę uzależnień. Spośród zatrudnionych, 9 pracowników posiada wykształcenie wyższe, 2 pracowników posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Pomoc, jaką kieruje Ośrodek do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym to świadczenia pieniężne takie jak: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe na zaspokojenie określonej potrzeby, pomoc niepieniężną: schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną.

Pracownicy socjalni GOPS prowadzą pracę socjalną między innymi w oparciu o kontrakt socjalny, który jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym. Kontrakt określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W 2018 roku kontraktem socjalnym objęto 28 osób, w 2019 roku 20 osób, a w 2020 roku 9 osób.

Wsparcie z pomocy społecznej w 2020 roku uzyskało 351 osób, co stanowiło 3,6% wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do 2019 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 100 osób, natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się o 43 rodziny. W Gminie Pszczółki najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez GOPS w 2020 roku było kolejno: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie. Poniższe tabele przedstawiają formy, liczbę osób, liczbę i kwoty świadczeń korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 6 Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w Gminie Pszczółki przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA OSÓB	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA OSÓB	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
	2018 rok		2019 rok		2020 rok	
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	39	202 984	41	230 034	42	241 160
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	40	40 096	29	38 109	26	30 896
w tym przyznane z powodu:	20	19 254	17	22 799	9	10 186
Bezrobocia						
długotrwałej choroby						
Niepełnosprawności	4	1 653	2	466	4	3 890
ZASIŁKI CELOWE	96	67 400	76	70 170	82	75 926
w tym:	88	45 950	69	50 300	73	57 500
zasiłki celowy przyznany w ramach programu wieloletniego "Posiłek w szkole i domu"						
POSIŁEK	72	21 270	44	12 086	38	6 117
SCHRONIENIE	3	32 307	5	48 220	3	42 348
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	12		17		11	
ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT W DPS	4	154 567	7	213 692	7	243 201
ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ	3	10 634	2	4 964	2	8 156
DODATKI MIESZKANIOWE	4	5 946	4	5 853	6	8 876
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	14	X	20	X	14	X
ASYSTENTURA RODZINNA	16	X	18	X	10	X
PRACA SOCJALNA	160	X	145	X	96	X

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

Tabela 7 Wypłacone świadczenia rodzinne w Gminie Pszczółki przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

Lp.	Rodzaj świadczenia	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
		2018 rok		2019 rok		2020 rok	
1	Zasiłki rodzinne	7 243	826 664	6 946	788 007	5 950	680 192
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych:	3 784	429 546	3 580	383 007	3 244	340 676
a	Urodzenia dziecka	26	24 007	42	24 993	24	24 000
b	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	312	114 740	205	76 227	117	45 740
c	Samotnego wychowywania dziecka	148	28 192	188	36 101	196	36 742
d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	118	10 620	62	5 580	63	5 292
e	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	427	44 935	418	43 948	401	42 507
f	Rozpoczęcia roku szkolnego	683	40 702	684	38 780	532	32 824
g	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się szkoła	0	0	2	226	6	678
h	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – dojazd	955	62 375	907	58 833	939	61 468
i	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 115	103 976	1 115	98 319	966	91 425
3	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	85	85 000	82	82 000	72	72 000
4	Świadczenia opiekuńcze:	4 080	1 406 590	4 568	1 730 269	4 686	2 205 659
a	Zasiłki pielęgnacyjne	3 451	545 913	3 883	735 616	3 885	837 565
b	Świadczenia pielęgnacyjne	560	824 933	592	937 453	727	1 322 214
c	Specjalny zasiłek opiekuńczy	69	35 744	93	57 200	74	45 880
5	Świadczenie rodzicielskie	370	336 397	337	308 439	284	249 561

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

W analizowanym okresie rośnie kwota udzielonych zasiłków celowych na pokrycie kosztów gazu, energii, opłacenie czynszu, remontów, leczenia, zakupu odzieży, opału oraz niezbędnych przedmiotów użytku domowego. W roku 2020 wsparcia z tego tytułu udzielono w kwocie 75 926 zł, zaś w 2018 roku gmina wydała na ten cel 67 400 zł. W stosunku do roku 2018 o 34 osoby zmniejszyła się liczba osób, które otrzymały pomoc w formie posiłku (72 osoby w 2018 roku, 38 osób w 2020 roku). Zmniejszyła się również liczba zasiłków okresowych przyznawanych z powodu bezrobocia, czy długotrwałej choroby. W 2018 roku przyznano 40 świadczenia na ogólną kwotę 40 096 zł, zaś w 2020 roku przyznano 26 świadczeń na kwotę 30 896 zł. W 2018 roku przyznano decyzją 39 osobom zasiłek stały w kwocie 202 984 zł, natomiast w roku 2020 udzielono tych świadczeń 42 osobom na kwotę 241 160 zł. Wzrosła odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej (154 567 zł w 2018 roku, natomiast w 2020 roku było to już 243 201zł). Liczba osób skierowanych do całodobowych ośrodków wsparcia dla osób bezdomnych kształtuje się na podobnym poziomie (3 osoby w 2018 roku, 5 osób w 2019 roku, 3 osoby w 2020 roku). W analizowanym okresie: 12 osób było objętych usługami opiekuńczymi w 2018 roku, 17 osób w 2019 roku, natomiast w 2020 roku usługami opiekuńczymi objęto 11 osób. GOPS realizuje również wypłatę świadczenia 500+. Z uwagi na fakt, że od 1 lipca 2019 roku świadczenie to jest wypłacane również na pierwsze dziecko kwota udzielonego wsparcia dla mieszkańców gminy w 2020 roku wyniosła 13 153 507 zł, natomiast w 2018 roku było to 7 106 421 zł. Na przestrzeni ostatnich lat spadła liczba wydanych decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych (7 243 świadczenia w 2018 roku, 5 950 świadczeń w 2020 roku), wzrosła natomiast liczba wydanych decyzji na zasiłki pielęgnacyjne (3 451 w 2018 roku, 3 885 w 2020 roku). Zwiększyła się kwota udzielonych świadczeń pielęgnacyjnych z 824 933 zł w 2018 roku do 1 322 214 zł w 2020 roku. W badanym okresie przydzielono więcej (69 w 2018 roku w stosunku do 74 w roku 2020) specjalnych zasiłków opiekuńczych. Na przestrzeni ostatnich 3 lat o 86 zmniejszyła się liczba przyznanych świadczeń rodzicielskich (370 wydanych w 2018 roku na kwotę 336 397 zł, 284 wydanych w 2020 roku na kwotę 249 561 zł).

Pracownicy socjalni współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdańsku w zakresie stosowania instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy (aktywizacja zawodowa), przewidziane dla osób bezrobotnych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Pracownicy socjalni GOPS uczestniczyli również w posiedzeniach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2018-2020 był zasiłek celowy przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży. Najczęściej udzielaną

formą pomocy niepieniężnej był posiłek. Z kolei wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna świadczona w celu poprawy funkcjonowania osób i rodzin.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach bierze udział w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz w realizacji programów osłonowych. W 2020 roku Gmina Pszczółki była partnerem wraz z Miastem Gdańsk oraz Gminą Suchy Dąb w Projekcie "Cała Naprzód". Ponadto realizowano 4 programy osłonowe: "Posiłek w szkole i w domu", "Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej", "Opieka wytchnieniowa" oraz "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej". Na realizację w/w programów wydatkowano środki w łącznej wysokości 110 826,04 zł.

2.14. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

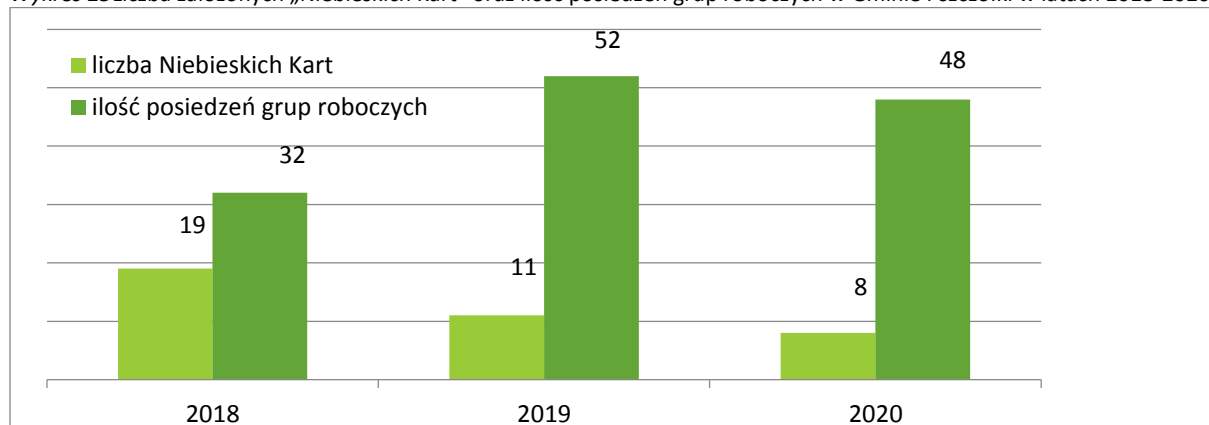
Uchwałą Nr XXIV/266/13 z dnia 18 grudnia 2013 r. Rada Gminy Pszczółki przyjęła Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Ponadto Wójt Gminy Pszczółki na podstawie Zarządzenia Nr 80/20 z dnia 7 września 2020 r. powołał członków. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pszczółki, Policji, oświaty działającej na terenie Gminy Pszczółki, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Pszczółki, w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, bo niszczy od środka nie tylko rodzinę, ale przyczynia się do kryzysu społecznego, gdyż jest czynnikiem wzmacniającym występowanie patologii społecznych (uzależnień, przestępczości, wzrost liczby pacjentów służby zdrowia, spadek wydajności osób w wieku produkcyjnym itd.).

Problem przemocy w rodzinie jest trudny do precyzyjnego określenia. Dane z sądu, prokuratury i policji pozwalają jedynie wskazać w pewnej mierze liczbę przypadków przemocy domowej, które znalazły się w kręgu zainteresowania danej instytucji. Zadaniem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pszczółki jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których zaistniało zjawisko przemocy oraz rodzin zagrożonych jego wystąpieniem, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W latach 2018-2020 na terenie Gminy Pszczółki liczba rodzin objęta procedurą „Niebieskie Karty” z roku na rok maleje, zwiększa się natomiast ilość posiedzeń grup roboczych. Dane te przedstawia poniższy wykres:

Wykres 25 Liczba założonych „Niebieskich Kart” oraz ilość posiedzeń grup roboczych w Gminie Pszczółki w latach 2018-2020.

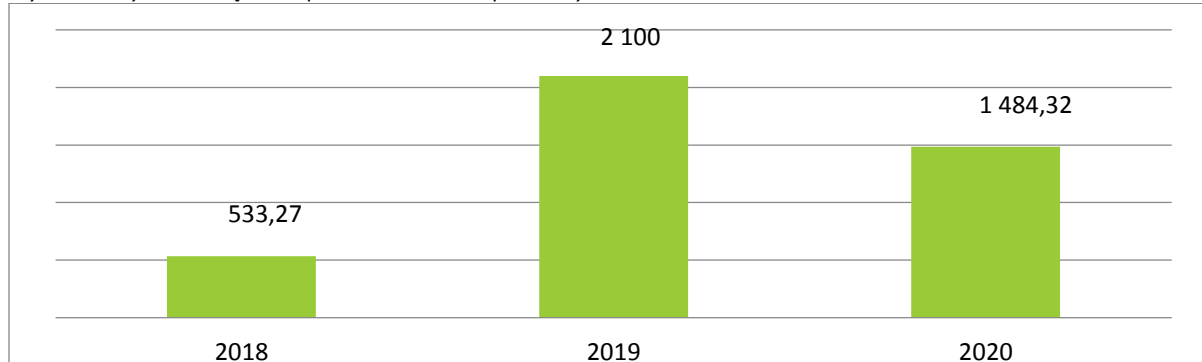

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pszczółkach zatrudniono psychologa i terapeutę uzależnień, którzy w ramach swoich obowiązków służyli wsparciem mieszkańcom gminy, w tym osobom uzależnionym i współuzależnionym, osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz osobom, wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy. Udzielane wsparcie miało formę spotkań indywidualnych i grupowych. W spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyły osoby doznające przemocy. W uzasadnionych przypadkach, specjaliści wraz z pracownikami socjalnymi odwiedzali osoby tego wymagające w ich mieszkaniach.

Mieszkańcy Gminy Pszczółki mogą korzystać także ze wsparcia Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rusocinie. W gminie przeprowadzanych jest także szereg działań profilaktycznych: propagowanie i zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w grupie wsparcia, konsultacjach z psychologiem, rozpowszechnianie informacji na temat działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rusocinie, upowszechnianie informacji i zachęcanie sprawców przemocy do skorzystania z oferty Punktu Terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Pruszczu Gdańskim, propagowanie wśród uczniów i klientów GOPS kampanii „Białej Wstążki”, w placówkach oświatowych realizowane są zajęcia i programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie agresji i przemocy.

Wykres 26 Wydatki związane z przeciwdziałaniem przemocy w latach 2018-2020 w Gminie Pszczółki

źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach

Należy nadmienić, że powyższe dane nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Pszczółki. Zjawisko to bowiem jest bardzo trudne do rozpoznania, gdyż osoby doznające przemocy rzadko same zgłaszają się po pomoc lub zawiadamiają policję o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną. Większość prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” zakładana jest podczas interwencji Policji.

Na terenie Gminy Pszczółki swoje działania prowadzi również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) powołana zarządzeniem Wójta Nr 88/20 z dnia 6 października 2020 roku na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pszczółki stanowi, że celem działania Komisji jest inicjowanie, opiniowanie, wydawanie postanowień oraz prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należących do zadań własnych gminy, poprzez zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, nadzór nad prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży, kontrola punktów sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, opiniowanie wniosków w sprawach wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Realizując swoje zadania Komisja współpracuje z instytucjami i organizacjami o podobnych celach oraz szkołami, Policją i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Komisja podzielona jest na zespoły problemowe: zespół ds. motywowania do podjęcia leczenia odwykowego, zespół ds. usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.

Na terenie Gminy Pszczółki realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021, przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXII/203/20 Rady Gminy Pszczółki z dnia 29 grudnia 2020 r. Jest dokumentem określającym działania, które będą realizowane w ramach własnych przedsięwzięć, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów

alkoholowych. Opracowany jest on w oparciu o założenia Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i jest podstawą do realizacji zadań własnych gminy, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r., z uwzględnieniem założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020i Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Głównym celem Gminnego Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Pszczółki na 2021 rok jest dostosowany do potrzeb mieszkańców gminy i uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji.

Skalę problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przedstawiają poniższe dane:

1. Raport Komisariatu Policji w Pszczółkach: w roku 2017 Policja uczestniczyła w interwencjach domowych z nadużywaniem alkoholu w wyniku czego założono 3 „Niebieskie Karty”, 5 osób zatrzymano przez policję i odwieziono do policyjnej izby wytrzeźwień, w 2018 roku Policja założyła 3 „Niebieskie Karty”, 6 osób zatrzymano i odwieziono do policyjnej izby wytrzeźwień, w roku 2019 Policja założyła 4 „Niebieskie Karty”, zatrzymano 4 osoby, do X 2020 roku Policja uczestniczyła w interwencjach domowych z nadużywaniem alkoholu w wyniku czego założono 4 „Niebieskie Karty”, 3 osoby zostały zatrzymane.
2. Raport GKRPA: w roku 2018 GKRPA odbyła 5 posiedzeń, w posiedzeniach GKRPA udział wzięło 12 osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu, skierowano 14 wniosków do Sądu o leczenie odwykowe, w 2019 roku GKRPA odbyła 7 posiedzeń, w posiedzeniach GKRPA udział wzięło 11 osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu i 7 osób będących świadkami nadużywania alkoholu, skierowano 7 wniosków do Sądu o leczenie odwykowe, do X 2020 roku GKRPA odbyła 3 posiedzenia, w których udział wzięło 9 osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu oraz 5 osób będących świadkami nadużywania alkoholu, skierowano 4 wnioski do Sądu o leczenie odwykowe.
3. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej: w roku 2017- 13 rodzin z problemem alkoholowym objętych zostało pomocą doraźną lub okresową, dla rodzin z problemem alkoholowym przeznaczono kwotę 61.060,68 zł, z pomocy terapeuty uzależnień skorzystało 17 osób, z terapii dla osób współuzależnionych skorzystało 12 osób, w roku 2018- 19 rodzin z problemem alkoholowym objętych zostało pomocą doraźną lub okresową, dla rodzin z problemem alkoholowym przeznaczono kwotę 81.692,32 zł, z terapii dla osób współuzależnionych skorzystało 7 osób, z pomocy psychologa skorzystało 14 osób, w roku 2019 - 13 rodzin z problemem alkoholowym objętych zostało pomocą doraźną lub okresową,

dla rodzin z problemem alkoholowym przeznaczono kwotę 102.455,54 zł, z terapii dla osób współuzależnionych skorzystało 20 osób, z pomocy psychologa skorzystały 22 osoby, do X 2020 roku-16 rodzin z problemem alkoholowym objętych zostało pomocą doraźną lub okresową, dla rodzin z problemem alkoholowym przeznaczono kwotę 107.950,68 zł, z terapii dla osób współuzależnionych skorzystało 10 osób, z pomocy psychologa skorzystało 16 osób.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 przyjęty Uchwałą Nr XXXII/202/20 Rady Gminy Pszczółki z dnia 29 grudnia 2020 r. realizowany jest przez odpowiednie kształtowanie polityki społeczno-gospodarczej, oświatowo-wychowawczej oraz zdrowotnej. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii obejmują: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomani, pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach wynika, że w latach 2018-2020 alkoholizm był powodem korzystania ze wsparcia Ośrodka w 2018 roku przez 19 rodzin. W roku 2019 z powodu alkoholizmu udzielono pomocy 13 rodzinom. W 2020 roku wśród klientów Ośrodka odnotowano 17 rodzin, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu.

W ostatnich 3 latach problem alkoholowy i narkomanii wśród mieszkańców Gminy Pszczółki pozostaje na stałym poziomie.

Szacunki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), określają skalę zjawiska odnosząc się do poszczególnych kategorii osób zagrożonych tym zjawiskiem i szacując liczebność każdej z tych kategorii osób.

Tabela 8 Populacje osób u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) wg PARPA

Wyszczególnienie	Skala zjawiska	W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszk.	W mieście 25 tys. mieszk.	W gminie 10 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	Około 1.330 osób: dorosłych i dzieci	Około 530 osób: dorosłych i dzieci

źródło: www.parpa.pl

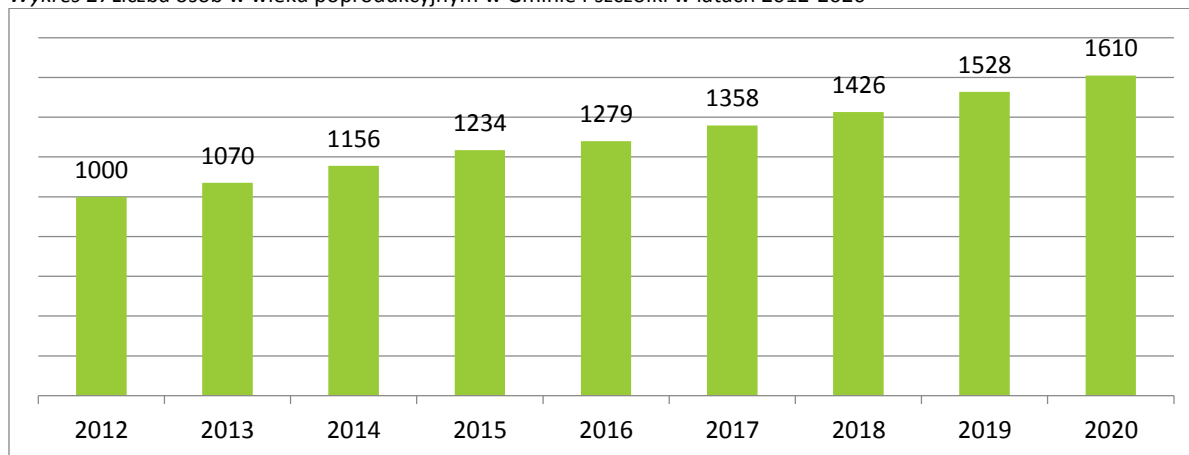
2.15. Bezdomność

Na terenie gminy nie ma placówek zapewniających miejsca noclegowe osobom bezdomnym. Udzielanie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Do schroniska kierowane są osoby bezdomne na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ta forma wsparcia jest przeznaczona dla bezdomnych, którzy posiadają ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie Gminy Pszczółki. W 2018 GOPS koordynował pobyt 5 osób bezdomnych w placówkach zapewniających schronienie. W 2019 roku GOPS prowadził postępowania w sprawach związanych z udzielaniem schronienia łącznie 7 osobom, natomiast w 2020 roku 5 osób zostało skierowanych przez GOPS do schroniska.

2.16. Seniorzy

Jednym z głównych problemów z jakimi boryka się Gmina Pszczółki są niewystarczające rozwiązania w zakresie sytuacji osób starszych i samotnych. Na przestrzeni ostatnich 9 lat obserwuje się rosnący udział osób starszych w populacji mieszkańców Gminy Pszczółki ogółem. W 2012 roku seniorzy stanowili 11,5% wszystkich mieszkańców, natomiast w 2020 roku było to już 16,2%. Dane demograficzne wskazują, że liczba osób starszych w społeczności lokalnej wzrasta z roku na rok. Jest to skutek wydłużania się trwania ludzkiego życia, postępu cywilizacyjnego i poprawy jakości życia. Niepokój budzi nie sam fakt wzrostu ilościowego starszej populacji, co wzrost jej udziału w strukturze ludności, powodowany spadkiem udziału osób w wieku produkcyjnym i utrzymującym się na podobnym poziomie odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 27 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Pszczółki w latach 2012-2020

źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Wśród seniorów większość stanowią kobiety (65%). Największą liczebnie grupę stanowią seniorzy w wieku 60-69 lat. Rokrocznie znacznie wzrastają wydatki związane z kosztami utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej (DPS). W 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł koszty utrzymania 4 mieszkańców DPS na łączną kwotę 154 566,84 zł. Dla porównania w roku 2019 wydano kwotę 213 691,59zł na utrzymanie 7 mieszkańców, a w 2020 roku 240 069,99 zł również na utrzymanie 7 seniorów. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej świadczone są usługi opiekuńcze przez wykwalifikowany w tym kierunku personel. Usługi opiekuńcze przyznawane są osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. W 2018 roku wsparciem w postaci usług opiekuńczych objęto 12 osób, w 2019 roku 17 osób, natomiast w 2020 roku 11 osób.

Uchwałą Nr IX/74/19 Rady Gminy Pszczółki została powołana Rada Seniorów. Zarządzeniem Nr 48/19 Wójta z dnia 31.07.2019r. ogłoszone zostały wybory do Rady Seniorów. Następnie Zarządzeniem Wójta nr 68/19 z dnia 1.10.2019r. ogłoszono skład Rady Seniorów. Członkowie Rady spośród siebie wybrali Przewodniczącego, Zastępcę i Sekretarza, ustalili najbliższe terminy kolejnych spotkań. Rada przedstawiła pomysły, które chciałaby zrealizować, m. in.: organizacja wycieczek, spotkania z ciekawymi ludźmi, prezentacja dokonań Kół Gospodyń Wiejskich, Bank Usług- wzajemna pomoc sąsiedzka, spotkania w świetlicach wiejskich, powiększenie bazy seniorów w celu większego doływu informacji dotyczących głównie seniorów. Niestety, trwająca pandemia Covid-19 spowodowała, iż w 2020 r. Rada Seniorów zawiesiła swoje działania.

W Gminie Pszczółki realizowany również był program Opieka 75+. Program ten skierowany jest do samotnych osób w wieku 75 +, wymagającym wsparcia i pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w zaspokojeniu podstawowych potrzeb, i którym ze względu na pogarszający się stan zdrowia zwiększono liczbę godzin usług opiekuńczych. Program dofinansowany był ze środków rządowych. W 2017 i 2018 roku Programem 75+ objęta była 1 osoba, w wymiarze 3 godz. tygodniowo. Na jego realizację rozdysponowano kwotę 1 683,34 zł.

Na terenie gminy odbywają się:

1. zajęcia dla Seniorów:

- gimnastyka rehabilitacyjna - w zajęciach uczestniczyło ok 30 osób,
- zajęcia taneczne w świetlicy w Skowarczu- w zajęciach udział brało ok 15 seniorów,
- zajęcia sportowe w ramach Programu „Seniorzy na orliki”- w zajęciach uczestniczyło ok 20 osób,
- rękodzielnicze (kartki okolicznościowe, ozdabianie przedmiotów, międzypokoleniowe warsztaty wielkanocne, bożonarodzeniowe)- w zajęciach udział wzięło ok 70 osób.

2. imprezy dla Seniorów:

- Olimpiada Seniora, w której uczestniczyło ok 70 os. Poza seniorami z Gminy Pszczółki do udziału w Olimpiadzie zaproszeni byli członkowie Uniwersytetów III wieku z Gniewu i Tczewa,
- spotkania Noworoczne dla najstarszych mieszkańców Gminy- w spotkaniu uczestniczyło ok. 320 Seniorów plus osoby towarzyszące (w tym wolontariusze),
- Międzypokoleniowy Festyn Wielki Dzień Pszczół- w imprezie uczestniczyło ok. 150 osób,
- bal Seniora,
- odwiedziny seniorów w wieku 90+,
- Międzypokoleniowy festyn „Wielki dzień pszczół” w Kolniku ,
- Gminny Dzień Seniora, podczas którego Seniorzy wzięli udział w: konkursach artystycznych, warsztatach o tematyce psychologicznej, mechanizmów wywierania wpływu na osoby starsze czy profilaktyki antysmogowej. Ponadto mogli skorzystać z konsultacji medycznych geriatry i dietetyka, a także wykonać m.in. badanie EKG lub poziomu cukru we krwi oraz pomiar tkanki tłuszczowej/BMI. Energa udostępniła Mobilne Biuro Obsługi Klienta, gdzie było można m.in. porozmawiać z Rzecznikiem Klienta. LOTOS z kolei przygotował warsztaty z bezpiecznego korzystania z pasów w samochodach.

3. Wyjazdy:

- wyjazd do Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie na wydarzenie kulturalne - spotkanie z tenorem Wojciechem Wenturą i aktorką Laurą Łącz,
- wyjazd do Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie na spektakl teatralny „Lekcja wolności”,
- wyjazd na Targi Seniora w Sopocie, w którym uczestniczyło 50 osób. Targi Seniora to profesjonalna impreza wystawiennicza o charakterze edukacyjno-kulturalnym dedykowana seniorom oraz ich rodzinom. Jest to miejsce, gdzie spotykają się przedstawiciele różnych branż, organizacje i instytucje, które oferują produkty i usługi dostosowane do potrzeb i możliwości osób starszych. Wydarzenie to ma charakter edukacyjno-kulturalny, dlatego ważnym elementem, obok stoisk wystawienniczych, są warsztaty, pokazy, wykłady oraz badania profilaktyczne.

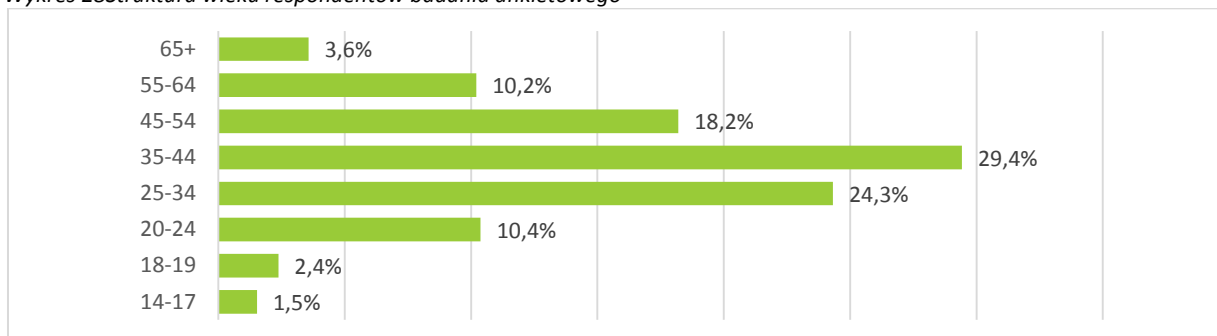
4. Programy:

- Program „Dynamiczni Seniorzy z Energią”- adresowany do osób 55+ chcących poprawić swoją kondycję fizyczną i zadbać o zdrowie. Program był finansowany przez Grupę „ENERGA” i Grupę „LOTOS”. Odbyły się zajęcia sportowe- cotygodniowe trwające dwie godziny. Połowa tego czasu poświęcone była na ćwiczenia ruchowe, a przez resztę instruktorzy udzielali konsultacji zdrowotnych pozostając do indywidualnej dyspozycji seniorów. Program treningów został opracowany wspólnie z wykładowcami Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, zajmującymi się aktywizacją osób starszych i profilaktyką zdrowotną. Uczestnicy zajęć wzięli udział w Olimpiadzie Seniora, gdzie grupa z Pszczółek zdobyła I miejsce.

2.17. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu ankietowym

Wraz z rozpoczęciem prac nad aktualizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy. Badanie służyło identyfikacji, przyczyn i skali występowania problemów społecznych, określeniu deficytów usług społecznych na terenie gminy, a także poczucia sprawczości jej mieszkańców oraz poziomu życia jaki prowadzą rodziny zamieszkujące gminę. Badanie zostało przeprowadzone od 19.04 do 20.05.2021 roku i odbyło się w formie internetowej, poprzez interaktywny formularz dostępny na stronie Gminy Pszczółki (wypełniono 344) oraz papierowej (wypełniono 287). W przeprowadzonym badaniu uczestniczyło 631 osób, które w sposób kompletny wypełniły kwestionariusz. Ze względu na sondażowy charakter badania specyfika badanej populacji nie odzwierciedla w pełni struktury mieszkańców gminy tym niemniej uzyskane wyniki mają istotny walor badawczy pozwalający na wnioskowanie statystyczne. Poniżej szczegółowe przedstawianie wyników.

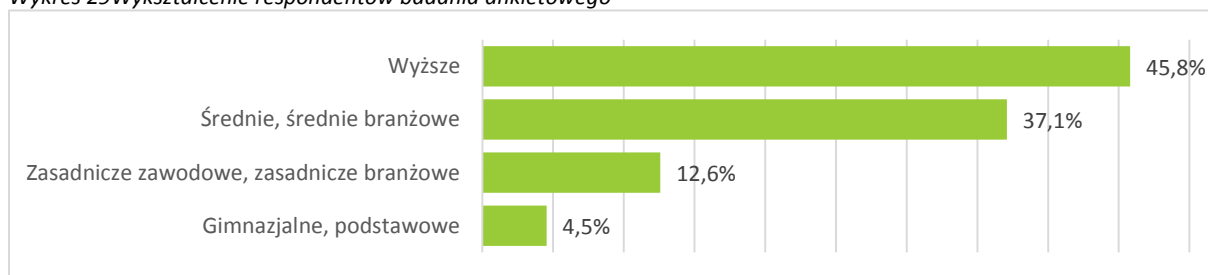
Wykres 28 Struktura wieku respondentów badania ankietowego

źródło: opracowanie własne

Większość respondentów stanowiły kobiety (57,7%), a dominującą grupą w badaniu były osoby w przedziale wieku do 34 do 44 roku życia (29,4% próby badawczej).

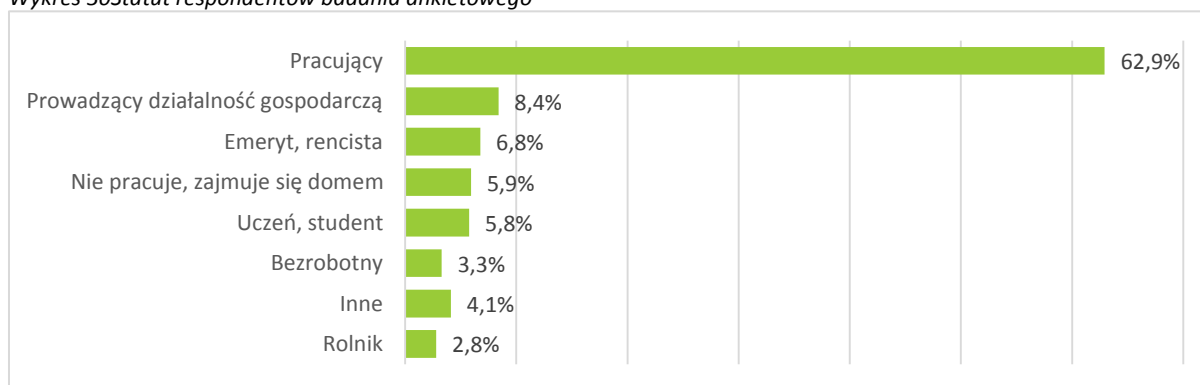
Wykres 29 Wykształcenie respondentów badania ankietowego

źródło: opracowanie własne

Z punktu widzenia wykształcenia najliczniejszą grupą były osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów wyższych (45,8%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym 4,5%. Powyższy wykres obrazuje wykształcenie respondentów badania ankietowego.

Wykres 30 Statut respondentów badania ankietowego

źródło: opracowanie własne

Najliczniejszą grupę ankietowanych stanowiły osoby pracujące 62,9%, najmniej liczną rolnicy 2,8%. 5,8% uczniów/studentów wzięło udział w badaniu. 8,4% z pośród respondentów prowadzi działalność

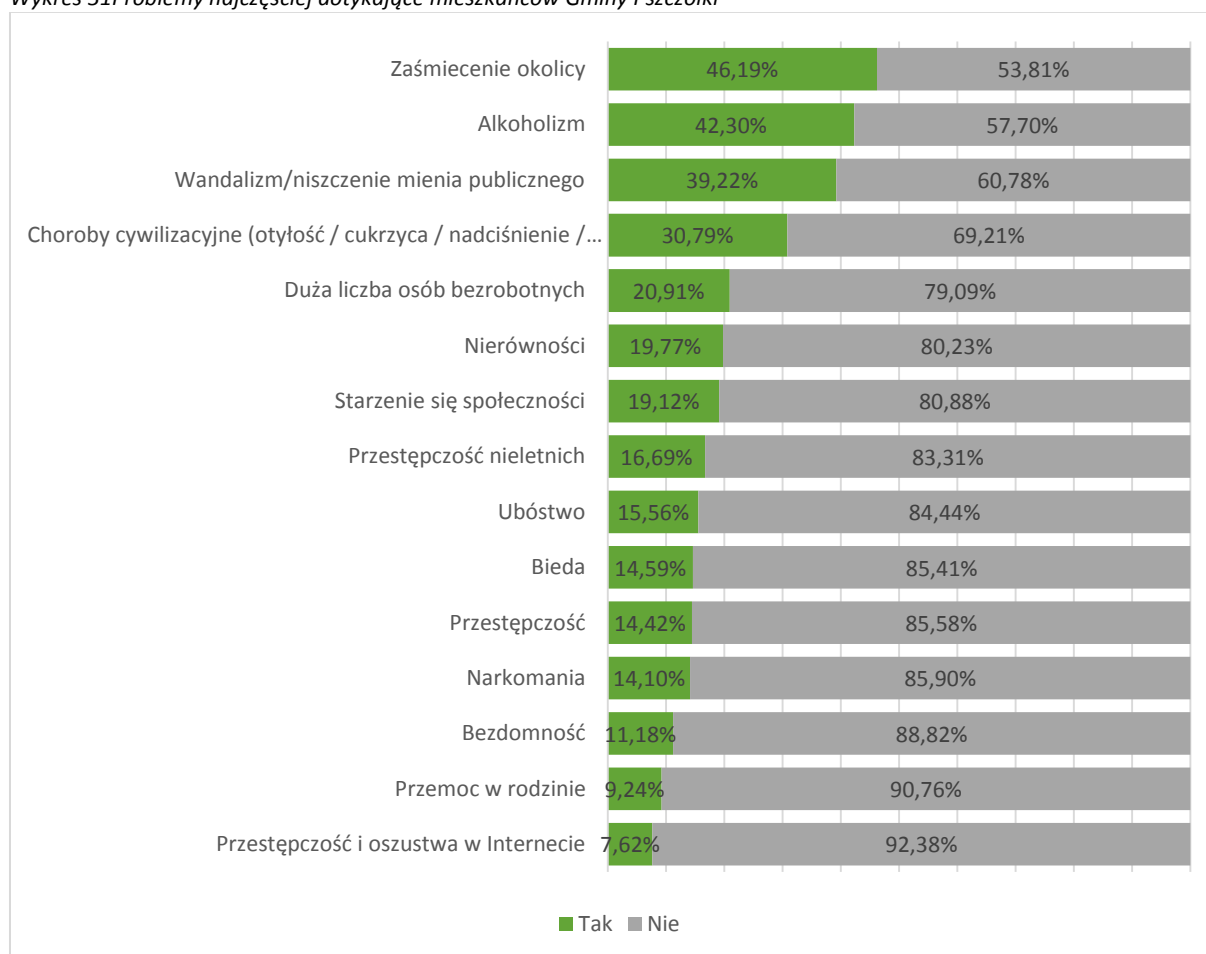
gospodarczą, natomiast 6,8% jest emerytami/rencistami. 3,3% jest osobami bezrobotnymi, a 5,9% badanych nie pracuje/zajmuje się domem. Przedstawia to powyższy wykres.

Pytania ankietowe dotyczyły między innymi oceny sytuacji społecznej w Gminie Pszczółki. Poniżej szczegółowa analiza odpowiedzi respondentów.

Pytanie 1

Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Pszczółki: (można wskazać dowolną liczbę odpowiedzi).

Wykres 31 Problemy najczęściej dotykające mieszkańców Gminy Pszczółki

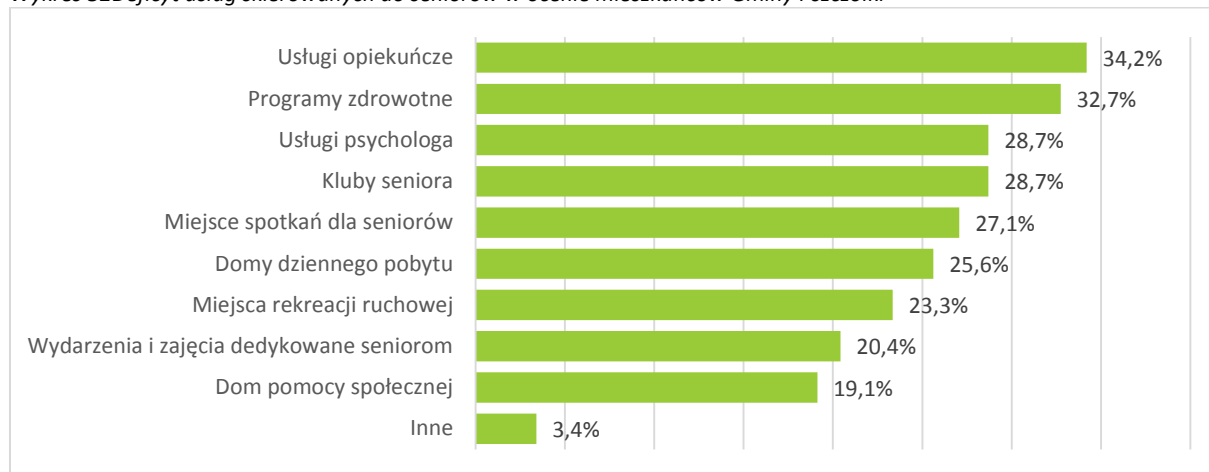
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Jako największy problem mieszkańcy wskazali zaśmiecenie okolicy oraz alkoholizm (46,2% oraz 42,3%). Do problemów, które dotyczą mieszkańców gminy respondenci zaliczyli również wandalizm (39,2%) oraz choroby cywilizacyjne (30,8%). Respondenci uwagę zwrócili również na dużą liczbę osób bezrobotnych (20,9%), nierówności (19,8%) oraz na problem starzenia się społeczności (19,1%). Badani zasygnalizowali również problem przestępczości nieletnich (16,7%) oraz ubóstwa (15,6%) i biedy (14,6%).

Pytanie 2

Jakich Pani/Pana zdaniem usług skierowanych do seniorów brakuje w Gminie Pszczółki? (można wskazać dowolną ilość odpowiedzi)

Wykres 32 Deficyt usług skierowanych do seniorów w ocenie mieszkańców Gminy Pszczółki

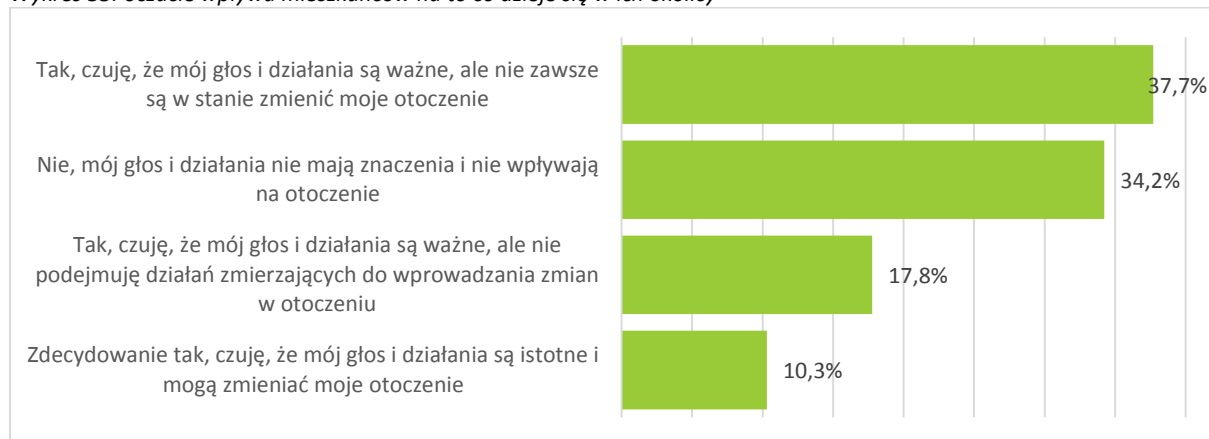
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Respondenci uważają, że na terenie gminy najbardziej brakuje usług opiekuńczych (34,2%) oraz programów zdrowotnych skierowanych do seniorów (32,7% badanych respondentów). 28,7% badanych uważa, że brak jest usług psychologa. Tyle samo badanych twierdzi, że należy utworzyć kluby seniora. 27,1% respondentów uważa, że brak jest miejsc spotkań dla seniorów (27,1%). Zdaniem 25,6% respondentów brakuje domów dziennego pobytu, natomiast 23,3% uważa, że brak na terenie gminy miejsc rekreacji ruchowej.

Pytanie 3

Czy uważa Pan(i), że ma Pan(i) realny wpływ na to, co dzieje się w Pani/Pana najbliższym otoczeniu (dzielnicy, miejscowości)?

Wykres 33 Poczucie wpływu mieszkańców na to co dzieje się w ich okolicy

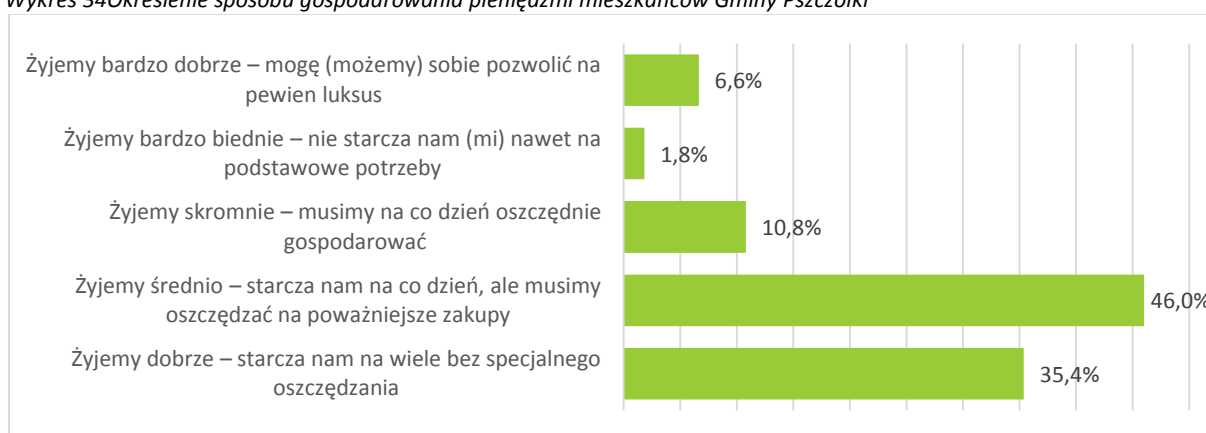
źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Prawie 40% z badanych ma poczucie, że ich głos ma znaczenie, ale nie zawsze są w stanie zmienić otoczenie. Niemniej jednak aż 34,2% wyraziła opinię, że ich głos i działania nie mają znaczenia i nie wpływają na otoczenie. 17,8% respondentów czuje, że ich głos i działania są ważne, ale nie podejmują działań zmierzających do wprowadzenia zmian w otoczeniu. 10,3% badanych czuje, że ich głos i działania są istotne i mogą zmieniać otoczenie.

Pytanie 4

Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Wykres 34 Określenie sposobu gospodarowania pieniędzmi mieszkańców Gminy Pszczółki

źródło: opracowanie własne na podstawie danych ankietowych

Mieszkańcy gminy określają w większości swój poziom życia „żyjemy średnio- starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy” (46%). 35,4% mieszkańców twierdzi, że „żyje im się dobrze- starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania”. 10,8% respondentów scharakteryzowało swój sposób gospodarowania pieniędzmi, jako „żyjemy skromnie- musimy na co dzień oszczędnie gospodarować”. 6,6% badanych określiło, że „żyje im się bardzo dobrze- możemy sobie pozwolić na pewien luksus”, natomiast 1,8% respondentów określa swój sposób gospodarowania pieniędzmi jako „żyjemy bardzo biednie -nie starcza nam nawet na podstawowe potrzeby”. Można stwierdzić, że sytuacja materialna mieszkańców gminy w ogólnym ujęciu jest bardzo dobra.

2.18. Analiza SWOT

W ramach diagnozy dokonanej na potrzeby niniejszego dokumentu przeprowadzono również analizę SWOT. Umożliwiła ona identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych, posłużyły do opracowania, aktualizacji założeń polityki społecznej Gminy Pszczółki na najbliższe lata. Zostały one przedstawione w Strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych występujących w gminie. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

OBSZAR PRIORYTETOWY I	WSPARCIE OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH
OBSZAR PRIORYTETOWY II	RODZINA I INTEGRACJA SPOŁECZNA
OBSZAR PRIORYTETOWY III	PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

Analiza SWOT, jako narzędzie pomocnicze pozwoli na pogłębioną ocenę otoczenia planowanych w przedmiotowej strategii kierunków działań. Z oczywistych względów posłuży uporządkowaniu informacji mających kluczowe znaczenie dla polityki społecznej Gminy Pszczółki.

Zastosowana technika analityczna SWOT oparta została na czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej pogrupowanych w cztery kategorie czynników strategicznych:

S (Strengths)	mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru,
W (Weaknesses)	słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obszaru,
O (Opportunities)	szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru szansę korzystnej zmiany,
T (Threats)	zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Przedstawiona poniżej analiza obejmuje wytypowane 3 obszary priorytetowe.

OBSZAR PRIORYTETOWY I WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w Kolniku. • Specjalistyczna kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach. • Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi. • Funkcjonowanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. • Działania inicjujące Rady Seniorów. • Różnorodne działania innych organizacji pozarządowych i klubów również na rzecz seniorów. • Funkcjonowanie Koła Gospodyń Wiejskich. • Realizacja programów „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytchnieniowa”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa. • Brak programów zdrowotnych dla seniorów. • Nie wystarczający system wsparcia dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. • Brak wystarczającej oferty zajęć skierowanych do osób niepełnosprawnych. • Niskie poczucie sprawczości wśród seniorów i osób niepełnosprawnych. • Trudności w dotarciu z ofertą do osób starszych. • Niechęć osób starszych do wychodzenia z domu i zaangażowania się w działania adresowane do nich. • Brak świadomości społecznej o potrzebach osób starszych. • Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze mieszkańców gminy. • Pogłębiający się kryzys rodziny, narastający problem braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny. • Niska samodzielność i inicjatywność części seniorów. • Brak Dziennego Domu Pobytu dla seniora na terenie gminy. • Ograniczone możliwości działań w zakresie zapobiegania problemowi ubóstwa osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzanie działań podnoszących aktywne formy spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i osoby niepełnosprawne. • Zwiększanie wachlarza form wsparcia osób niepełnosprawnych. • Dostępność dodatkowych środków, w tym współfinansowanych z EFS skierowanych do osób starszych, niesamodzielných i niepełnosprawnych. • Możliwość uzyskania przez osoby starsze i niepełnosprawne pomocy ze strony rodziny. • Rosnąca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych. • Istnienie w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozwinięty w regionie sektor pozarządowy działający na rzecz osób starszych. • Zwiększająca się potrzeba usług opiekuńczych dla osób starszych, osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi. • Zwiększająca się liczba osób starszych wymagających całodobowej opieki. • Niskie świadczenia emerytalno-rentowe. • Zanikanie modelu rodzin wielopokoleniowych. • Niski udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych, szczególnie mężczyzn. • Nieodpowiadająca potrzebom osób starszych infrastruktura techniczna. • Zmiany demograficzne, skutkujące wcześniejszym korzystaniem z systemu instytucjonalnego wsparcia. • Pogłębiające się zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. • Wykluczenie cyfrowe, wobec postępującej informatyzacji usług publicznych (poziom centralny i lokalny) zwiększa się ryzyko wykluczenia seniorów

**OBSZAR PRIORYTETOWY II
RODZINA I INTEGRACJA SPOŁECZNA**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie pomocy rodzinom w formie asystenta rodziny. • Rozwijanie opieki żłobkowej i przedszkolnej. • Prowadzenie działań aktywizujących społeczność lokalną. • Współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej m.in. z placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi w zakresie wspólnych działań na rzecz mieszkańców gminy. • Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych. • Oferta edukacyjna Gminnej Biblioteki Publicznej w Pszczółkach i Kamienicy Kultury. • Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. • Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. • Rozwijanie i poszerzanie dla dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego. • Efektywna praca socjalna pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. • Pomoc psychologiczna dla rodzin w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemy finansowe i ubóstwo części rodzin. • Dysfunkcje w rodzinach wynikające w szczególności z problemów opiekuńczo-wychowawczych. • Występujący problem sięgania po alkohol, papierosy, narkotyki, inne używki wśród dzieci i młodzieży. • Zbyt małe zaangażowanie we współpracę służb medycznych.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzanie działań pomocowych dla rodzin, dzieci i młodzieży. • Profilaktyka dzieci i młodzieży w temacie uzależnień i używek. • Zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców co do zagrożeń związanych z uzależnieniami. • Pomoc w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie. • Prowadzenie dodatkowych zadań wspierających integrację rodziny z jej otoczeniem. • Dostępność dodatkowych środków, w tym współfinansowanych z EFS na rzecz dzieci i rodzin. • Rozwój infrastruktury służącej rodzinom z dziećmi. • Zatrudnienie kadry specjalistycznej ds. pomocy rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiający się kryzys rodziny, przejmowanie funkcji rodziny przez instytucje. • Kryzys rodziny i jej roli w życiu społecznym. • Zaburzona komunikacja w relacjach w rodzinie. • Zjawisko „eurosieroctwa” rodziców. • Demoralizacja dzieci i młodzieży. • Brak jednoznacznej negacji dla zjawiska przemocy w rodzinie. • Przyzwolenie społeczne na alkohol.

**OBSZAR PRIORYTETOWY III
PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU
I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Specjalistyczna kadra doświadczona w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. • Współpraca z PUP Gdańsk. • Podejmowanie, przy współpracy z PUP, skutecznych działań na rzecz ograniczenia bezrobocia w gminie, m.in. organizowanie kursów i stażu umożliwiających nabycie 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych. • Dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego. • Ograniczona i zbyt mała liczba powstających nowych miejsc pracy. • Niewystarczająca umiejętność efektywnego zarządzania gospodarstwem domowym.

doświadczenia zawodowego i przekwalifikowanie.

- Upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie gminy sprzyjające rozwojowi sektora turystycznego i usługowego dających miejsca pracy . • Profesjonalnie przygotowana i kompetentna kadra gotowa do świadczenia usług na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. • Dostępność dodatkowych środków, w tym współfinansowanych z EFS. • Podejmowanie działań mających na celu efektywną aktywizację społeczno-zawodową osób niepracujących wcześniej i poszukujących pracy, mających problem z samodzielnym poszukiwaniem, utrzymaniem pracy. • Aktywne poszukiwanie pracy przez bezrobotnych. • Możliwość podejmowania pracy sezonowej. • Wzmocnienie potencjału instytucji publicznych oraz rozwój aktywności i współpracy instytucji publicznych z sektorem niepublicznym w obszarze pomocy społecznej i integracji, w tym współpraca Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z instytucjami rynku pracy. • Utrzymanie wsparcia materialnego dla rodzin. • Propagowanie idei wolontariatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębianie się różnic w poziomie życia ludności. • Migracja mieszkańców w celach zarobkowych do Trójmiasta. • Nasilanie się negatywnych społecznych skutków wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym pozostających bez pracy. • Dziedziczenie bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego. • Odptyw ludzi w wieku produkcyjnym, w tym wysoko wykwalifikowanych. • Niekorzystne tendencje demograficzne (starzenie się mieszkańców). • Ograniczony potencjał inwestorów w regionie. • Brak podmiotów ekonomii społecznej w gminie. • Ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież.

Wnioski z diagnozy

Ze względu na bliskość Trójmiasta, bardzo dobre warunki komunikacyjne oraz zasób terenów budowlanych, Gmina Pszczółki stanowi atrakcyjną lokalizację dla inwestycji, jak i budownictwa indywidualnego. Sukcesywnie rośnie liczba mieszkańców gminy, a co za tym idzie zmieniają się potrzeby jej mieszkańców. Gmina Pszczółki staje się bezpiecznym i spokojnym miejscem do życia wielu mieszkańców, którzy na co dzień pracują w Trójmieście. Podobnie jak inne samorzady w Polsce, gmina stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi z uwarunkowań lokalnych, jak i wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno- gospodarczej. Czynnikiem zewnętrznym mającym istotny wpływ na sytuację społeczną w gminie są przede wszystkim starzenie się społeczeństwa gminy oraz niekorzystne zmiany w obszarze podstawowych wartości skutkujących rozpadem rodzin. Mając na względzie oddziaływania i problemy gospodarcze, lokalna polityka społeczna w gminie musi uwzględniać potrzeby osiedlających się mieszkańców, by zapewnić im możliwie jak najlepsze warunki do życia.

Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w gminie oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających się problemów, uwzględniając zagrożenia, ale przede wszystkim biorąc pod uwagę uwarunkowania lokalne prognozuje się:

- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych,
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych,
- niewystarczającą jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym,
- niewystarczającą ofertę edukacyjną dla dzieci i młodzieży, brak zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe,
- potrzebę niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy,
- utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom,
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe dla rodzin,
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci,
- występowanie osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia,

- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty osobom starszym oraz rodzinom,
- występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń mieszkańców gminy.

Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna. Wprowadzanie zmian społecznych na terenie gminy, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczności lokalną. Wdrożenie strategii spowoduje między innymi:

- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych,
- rozwój oferty kulturalnej dla wszystkich grup społecznych, poprzez stworzenie przestrzeni dla działalności kulturalnej i artystycznej w gminie,
- powstanie infrastruktury służącej rodzinom z dziećmi,
- stworzenie miejsca na potrzeby aktywizacji seniorów i osób niesamodzielnych (Dzienny Dom Pomocy, Klub Seniora),
- rozwój sektora ekonomii społecznej w gminie działającego w branży pomocy społecznej,
- aktywizację osób samotnych, pozbawionych opieki i wsparcia,
- zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla rodzin i seniorów,
- rozwinięcie systemu usług opiekuńczych, pomocy sąsiedzkiej oraz rozwój wolontariatu,
- poprawę bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy oraz poprawę warunków ich życia,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży poprzez podnoszenie standardów opieki, wsparcia, kształcenia oraz zapewnienia atrakcyjności nauczania.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli władz samorządu.

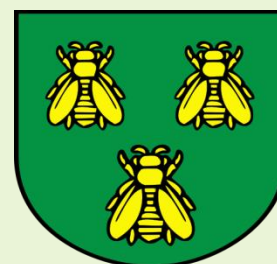
III. REALIZACJA STRATEGII

3.1. Misja i wizja Strategii

Podsumowując przeprowadzoną diagnozę problemów społecznych Gminy Pszczółki oraz biorąc pod uwagę analizę sytuacji społecznej, identyfikację obszarów problemowych, wnioski i prognozy dotyczące problemów społecznych zdefiniowano koncepcję strategiczną ukierunkowaną na rozwiązywanie problemów społecznych zidentyfikowanych na obszarze Gminy Pszczółki. Na tej podstawie zdefiniowano MISJĘ Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

MISJA Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

„Gmina Pszczółki jako miejsce przyjazne, podnoszące poziom i jakość życia mieszkańców, sprzyjające integracji społecznej, rozwojowi i aktywności społeczno- zawodowej i edukacyjnej mieszkańców”

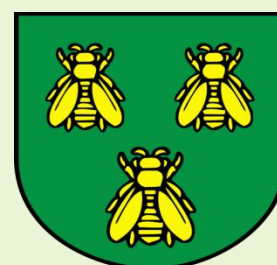

Powyższa misja jest skorelowana z aktualnie tworzącą się misją Strategii Rozwoju Gminy Pszczółki, ma urzeczywistnić zaproponowane rozwiązania, które będą wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami jak również będzie służyć eliminacji negatywnych zjawisk społecznych.

Komplementarna względem misji jest WIZJA społecznej sfery rozwoju Gminy, w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, która formułowana jest następująco:

WIZJA Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

„Gmina Pszczółki oferująca wysoką jakość usług społecznych, przeciwdziałająca wykluczeniu społecznemu i zaspokajająca potrzeby mieszkańców”

Tak sformułowana wizja za największe wyzwanie uznaje wspomaganie potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zakłada stworzenie wielopłaszczyznowego i zintegrowanego systemu wsparcia, który zachęca do wprowadzania nowych rozwiązań wspomagających rozwój polityki społecznej gminy.

Przepisy ustawy o pomocy społecznej nakreślają działania instytucji społecznych w wymiarze ogólnym. Koncentrując się na uwarunkowaniach i możliwościach lokalnych Gminy Pszczółki można nakreślić cele trafiając w bezpośrednie potrzeby mieszkańców gminy. Przede wszystkim, należy się skupić na konieczności zaspokojenia niezbędnych potrzeb osób i rodzin oraz umożliwić im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka doprowadzając do możliwie pełnego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym. Kolejnym czynnikiem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawania takim sytuacjom.

Wypełnienie powyżej sformułowanej misji i wizji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej.

3.2. Cele strategiczne, operacyjne, kierunki działań

Dla każdego z obszarów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 określony został cel strategiczny, przypisane mu cele operacyjne oraz zespół kierunków działań. Wszystkie cele wynikają bezpośrednio z diagnozy sytuacji społecznej i przeprowadzonej analizy SWOT.

OBSZAR PRIORYTETOWY I

WSPARCIE OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Starzenie się społeczeństwa staje się problemem powszechnym we współczesnym świecie. Rola i pozycja człowieka starego w nowoczesnym, zmodernizowanym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Trzeba pamiętać, że starzenie się jest procesem, dlatego nie powinien to być okres nagłego wycofania się z życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego, ponieważ może to spowodować osamotnienie i izolację. Niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym należy jednak uwzględnić w nim kontekst psychologiczny i społeczny. Stworzenie spójnego programu pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym poprawi ich sytuację. W związku z tym, należy skoncentrować szczególną uwagę na przeciwdziałaniu izolacji, osamotnieniu osób starszych i osób niepełnosprawnych.

Istotna jest poprawa jakości życia seniorów w gminie, ich komfortu życia w zakresie kondycji ruchowej i psychicznej. Ważną potrzebą jest uruchomienie Dziennego Domu Pomocy/Klubu Seniora dla osób starszych oraz zwiększenie liczby seniorów umiejących pozyskać potrzebne informacje drogą cyfrową i telefoniczną. Istotne jest również zwiększenie liczby seniorów, którzy uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych, edukacyjnych i profilaktycznych organizowanych w gminie oraz zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych poprzez uwzględnienie potrzeb osób starszych. Niezwykle ważnym aspektem jest również podjęcie działań zwiększających świadomość społeczną na temat potrzeb osamotnionych seniorów w gminie.

CEL STRATEGICZNY I**ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY OSOBOM STARSZYM, NIESAMODZIELNYM I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI****CEL OPERACYJNY I.1****STWORZENIE SPRAWNEGO SYSTEMU WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH, NIESAMODZIELNYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Stworzenie warunków dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością umożliwiających im pełne uczestnictwo w życiu społecznym gminy zmniejszających skalę ich uzależnienia od otoczenia i instytucjonalnej pomocy	GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna, placówki oświatowe, samorząd gminny, NGO	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba akcji promujących zdrowy styl życia – Liczba osób objętych działaniami 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Rozwój systemu wsparcia pozainstytucjonalnego na rzecz osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością. Tworzenie warunków umożliwiających włączenie potencjału rodziny, znajomych i bliskiego otoczenia w działania wspierające osoby starsze, niesamodzielne i z niepełnosprawnością	GOPS, samorząd gminny, NGO,	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba wprowadzonych usług – Liczba utworzonych podmiotów działających na rzecz osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnością – Liczba osób objętych wsparciem 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3.	Diagnoza i monitoring sytuacji osób starszych oraz z niepełnosprawnością i ich rodzin będących beneficjentami GOPS	GOPS, samorząd gminny, NGO	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodzin objętych wsparciem 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL OPERACYJNY I.2**STWORZENIE OSOBOM STARSZYM, NIESAMODZIELNYM I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ WARUNKÓW DO AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ**

KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Rozwijanie i promowanie oferty kulturalnej i rozrywkowej dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością	GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna, placówki oświatowe, samorząd gminny, NGO	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodzaju zajęć – Liczba osób w wieku podeszłym korzystających z zajęć 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Integracja ze społeczeństwem oraz aktywne uczestnictwo w realizacji programów mających bezpośredni wpływ na warunki życia seniorów, osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnością	GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna, placówki oświatowe, samorząd gminny, NGO	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób biorąca udział w aktywnej integracji 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL STRATEGICZNY I

ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY OSOBOM STARSZYM, NIESAMODZIELNYM I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

GRUPY DOCELOWE:	Seniorzy, Osoby niesamodzielne, Osoby z niepełnosprawnością, Rodziny osób starszych, niesamodzielnych z niepełnosprawnością, Otoczenie osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością
TERMIN REALIZACJI:	2021 rok – 2030 rok
EFEKTY I KORZYŚCI Z REALIZACJI CELU:	lepszą jakość funkcjonowania osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością w środowisku lokalnym, efektywniejszy udział osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością w życiu społecznym wyższy standard świadczonych usług rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy osobom starszym, niesamodzielnym i z niepełnosprawnością ograniczenie skutków starości i niepełnosprawności poprzez promocję działań profilaktycznych i podnoszenia poziomu wiedzy w społeczności lokalnej
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:	Budżet gminy, samorządowy, centralny Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Fundusz Pracy Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy organizacje pozarządowe sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni)

Pogarszająca się jakość życia dotyka szczególnie rodziny, w których występuje bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność, długotrwała choroba i uzależnienia. Niepokojącym zjawiskiem jest kumulacja niekorzystnych zjawisk społecznych, które mogą być przyczyną dezintegracji społecznej i zawodowej całych rodzin. Rodzina jest podstawową komórką, która powinna zaspokoić potrzeby każdego z jej członków. Jest miejscem, gdzie człowiek wchodzi w podstawowe dla siebie związki z innymi ludźmi, uczy się bliskości emocjonalnej. Podstawą do życia jest zaspokojenie potrzeb fizjologicznych i biologicznych, powinna je gwarantować rodzina. Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji i systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję a następnie przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją często występują u dzieci kłopoty z nauką, problemy wychowawcze, aż do wkraczania na drogę konfliktu z prawem. Niedostateczny rozwój aktywnych form wsparcia dla osób zagrożonych dezintegracją społeczną i zawodową może prowadzić do ich społecznego wykluczenia. Dużym utrudnieniem w prowadzeniu aktywnej pomocy społecznej jest niewielka ilość organizacji pozarządowych obejmująca swym zasięgiem teren Gminy Pszczółki. Aktywizacja społeczności lokalnej dla rozwiązania problemów społecznych stanowi ważne i trudne wyzwanie dla pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY II RODZINA I INTEGRACJA SPOŁECZNA

CEL OPERACYJNY II.1

ZINTEGROWANE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I EDUKACYJNO- WYCHOWAWCZE

KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, m.in. przedsięwzięci profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące przestępczości	Policja, samorząd gminny, NGO, placówki oświatowe	- Liczba prelekcji, pogadarek - Liczba udzielonych porad - Liczba osób objętych wsparciem	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego	GOPS, GOKSiR, placówki oświatowe, samorząd gminny, NGO	- Liczba zrealizowanych działań - Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3.	Realizacja profilaktyki alkoholowej na terenie gminy	GKRPA, GOPS, NGO, samorząd gminny, placówki oświatowe	- Liczba osób korzystających - Liczba odbytych konsultacji	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GOPS, NGO, samorząd gminny, placówki oświatowe	- Liczba działań profilaktycznych - Liczba realizowanych procedur „Niebieska Karta”	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL OPERACYJNY II.2

ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POMOCOWEJ

KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Rozwój dotychczasowej oferty instytucji pomocowych w oparciu o dodatkowe środki i programy	GOPS, NGO, samorząd gminny	- Liczba nowych ofert	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Rozwój oferty szkoleniowej dla pracowników instytucji pomocowych w oparciu o dodatkowe środki i programy	GOPS, NGO, samorząd gminny, GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny	- Liczba szkoleń	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie

CEL OPERACYJNY II.3

TWORZENIE SYSTEMU WSPARCIA INSTYTUCJI RODZINY

CEL STRATEGICZNY II

RODZINA I INTEGRACJA SPOŁECZNA

KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Praca socjalna prowadzona w kooperacji GOPS ze szkołami, służbą zdrowia, sądem, policją, kuratorem, aby zniwelować zaniedbania	GOPS, NGO, samorząd gminny	– Liczba osób objętych pracą socjalną	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, pomoc stypendialną	GOPS, placówki oświatowe, samorząd gminny, NGO	– Liczba dzieci korzystających ze wsparcia – Liczba udzielonych stypendiów	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
GRUPY DOCELOWE:		Dzieci, młodzież, rodziny, mieszkańcy i pracownicy instytucji pomocowych Gminy Pszczółki		
TERMIN REALIZACJI:		2021 rok – 2030 rok		
EFEKTY I KORZYŚCI Z REALIZACJI CELU:		<p>Wzrost integracji społecznej mieszkańców gminy</p> <p>Ograniczenie przestępczości wśród młodocianych</p> <p>Wzrost oferty edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i mieszkańców gminy</p> <p>Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,</p> <p>Zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie</p> <p>Stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży poprzez podnoszenie standardów opieki, wsparcia, kształcenia oraz zapewnienia atrakcyjności nauczania</p> <p>Wzrost kompetencji zawodowych</p>		
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:		<p>Budżet gminy, samorządowy, centralny</p> <p>Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych</p> <p>Fundusz Pracy</p> <p>Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy</p> <p>organizacje pozarządowe</p> <p>sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni)</p>		

OBSZAR PRIORYTETOWY III

**PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I
WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU**

Konsekwencjami w funkcjonowaniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin są przede wszystkim obniżenie własnej wartości, poczucie bezsilności i beznadziejności oraz niepewności statusu społecznego, pogorszenie standardu życia, ubóstwo, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, problem z zagospodarowaniem czasu wolnego.

Wzrost kosztów utrzymania i spadku siły nabywczej pieniądza powoduje, że osoby nie tylko bezrobotne, ale również aktywne zawodowo, w szczególności mające na utrzymaniu osoby zależne, zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się osoby bezrobotne, uzależnione, bezdomne, opuszczające zakład karny, mające problemy ze zdrowiem psychicznym.

Konsekwencją społeczną jest między innymi ponoszenie przez społeczeństwo kosztów świadczeń na rzecz osób bezrobotnych. W ramach rozwiązań przyczyniających się do ograniczania obszarów wykluczenia społecznego wskazane jest podejmowanie działań aktywizujących i integrujących społecznie i zawodowo wskazane grupy społeczne.

CEL STRATEGICZNY III				
PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU				
CEL OPERACYJNY II.1				
TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU ZAWODOWEGO ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU				
KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Podejmowanie działań zabezpieczająco-pomocowych na rzecz osób w trudnej sytuacji materialno-życiowej i ich rodzin	GOPS, samorząd gminny, NGO	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba udzielonych świadczeń pieniężnych – Liczba osób objętych pracą socjalną 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Wzmocnienie partnerstwa instytucji rynku pracy oraz instytucji pomocy społecznej	GOPS, samorząd gminny, NGO, firmy lokalne	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zawartych partnerstw/porozumień – Liczba podjętych działań/inicjatyw 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
3.	Wspieranie działań i programów aktywizacji społecznej i zawodowej w pokonywaniu bezradności klientów pomocy społecznej	GOPS, placówki oświatowe, samorząd gminny	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zrealizowanych lub wspartych w realizacji programów – Liczba zorganizowanych działań promocyjnych 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
4.	Wspieranie działań w zakresie pomocy prawnej lub psychologicznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	GOPS, GUP, NGO, samorząd gminny	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób korzystających – Liczba odbytych konsultacji 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
CEL OPERACYJNY II.2				
WYKORZYSTANIE INSTRUMENTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ W PROCESIE WŁĄCZANIA OSÓB WYKLUCZONYCH NA RYNEK PRACY				
KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej)	GOPS, GUP, NGO, samorząd gminny	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba zorganizowanych spotkań – Liczba uczestników 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
CEL OPERACYJNY II.3				
ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO ORAZ STWARZANIE MIESZKAŃCOM GMINY WARUNKÓW DO ROZWOJU				

CEL STRATEGICZNY III				
PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU				
KIERUNKI DZIAŁAŃ		REALIZATORZY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej, życiowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy.	GOPS, GUP, NGO, samorząd gminny, placówki oświatowe,	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba rodzaju zajęć – Liczba osób korzystających z zajęć – Liczba osób objętych pracą socjalną – Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
2.	Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, pomoc stypendialną	GOPS, placówki oświatowe, samorząd gminny, NGO	<ul style="list-style-type: none"> – Liczba dzieci korzystających ze wsparcia – Liczba udzielonych stypendiów 	Dokumentacja podmiotów realizujących zadanie
GRUPY DOCELOWE:		Osoby bezrobotne, Rodziny osób bezrobotnych, Środowisko osób bezrobotnych, Rodziny i osoby będące w trudnej sytuacji życiowej		
TERMIN REALIZACJI:		2021 rok – 2030 rok		
EFEKTY I KORZYŚCI Z REALIZACJI CELU:		Zmniejszeniem skali wykluczenia społecznego Podjęcie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania bezrobociu Przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych Zwiększenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo		
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:		Budżet gminy, samorządowy, centralny Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Fundusz Pracy Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy organizacje pozarządowe sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni)		

3.3. Harmonogram, monitoring i ewaluacja Strategii

Harmonogram wdrażania Strategii

Zaktualizowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 obejmuje zasięgiem czasowym okres dziesięciu najbliższych lat i zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań z zachowaniem wymogu wprowadzania niezbędnych zmian dostosowawczych, wynikających z aktualnej sytuacji ekonomicznej i społecznej w kolejnych latach.

Cele strategiczne wyznaczone w niniejszym opracowaniu dotyczą najistotniejszych problemów występujących w gminie. Rozwijanie i utrzymywanie systemu pomocy wymaga zintegrowanych działań wszelkich instytucji oraz organizacji pozarządowych, wolontariuszy, jak i samych zainteresowanych.

Harmonogram wdrażania niniejszej Strategii obejmuje:

ETAP	Działanie	Termin
ETAP I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Pszczółki o przyjęciu do realizacji zaktualizowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030	IV kwartał 2021 r.
ETAP II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią	2021r. –2030r.
ETAP III	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy	sukcesywnie wedle potrzeb w okresie wdrażania Strategii 2021r.- 2030r.
ETAP IV	Monitoring Strategii	koniec II kwartału 2022 r. (za 2021r.), 2023r. (za 2022r.), 2024r. (za 2023r.), 2025r. (za 2024r.), 2026r. (za 2025r.), 2027r. (za 2026r.), 2028r. (za 2027r.), 2029r. (za 2028r.), 2030r. (za 2029r.), 2031r. (za 2030r.)
ETAP V	Końcowa ewaluacja Strategii	II kwartał 2031r.

Monitoring Strategii

Realizacja zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych podlega systematycznej ocenie i modyfikacji kierunków działań w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych. Corocznej oceny stopnia zrealizowania Strategii dokonuje powołany przez Wójta Gminy zespół oceniający.

Za monitoring odpowiedzialne będą podmioty wskazane jako realizatorzy poszczególnych działań w obszarach priorytetowych, natomiast podmiotem koordynującym działania i w rezultacie

przedstawiającym informację o stanie realizacji Strategii będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczółkach.

Co roku będzie opracowywane sprawozdanie za rok poprzedni z realizacji działań odzwierciedlające kumulatywne osiągnięcie wskaźników rozpoczynając od 2022 roku.

Końcowa ewaluacja Strategii

Raport z ewaluacji końcowej posłuży samorządowi Gminy Pszczółki do oceny poziomu skuteczności rozwiązywania problemów społecznych oraz będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki społecznej w gminie w kolejnych latach.

Raport będzie opierał się o mierzalne i obserwowalne – przede wszystkim ilościowe zmienne, które zostały wykorzystane przy formułowaniu celów strategicznych. Ewaluacja końcowa umożliwi ocenę, w jakim stopniu założone cele strategiczne i działania były dobrze zaplanowane i na ile efektywnie były realizowane.

Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości będą zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, co w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Odgórnie kształtowana polityka w zakresie pomocy społecznej określa kierunki działania, przygotowuje koncepcje, opracowuje mechanizmy, wskazuje narzędzia, kolejno monitoruje ich wdrażanie. Jednak charakterystyka problemów społecznych jest różna jak i samo podejście do ich rozwiązywania. Każda gmina, miasto ma swoje specyficzne uwarunkowania.

Koniecznością jest ciągle przystosowywanie się do zmieniającego się otoczenia, przepisów prawnych, jak i do ciągle rosnących potrzeb i oczekiwań ze strony potencjalnych odbiorców wsparcia.

Zmiany w Strategii

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy w Pszczółkach. W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Wójta lub Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczółkach. Przestankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, lub poszczególnym mieszkańców, a także Zespołu odpowiedzialnego za jej realizację.

3.4. Ramy finansowe

Określone niniejszą Strategią cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych wymagają określonych źródeł finansowania. Analizując obecną sytuację finansów publicznych w związku z trwającym stanem zagrożenia epidemiologicznego COVID-19 trudno jest określać konkretne założenia budżetowe na najbliższe lata realizacji Strategii tj. 2021-2030. Skuteczność działań zależy, zarówno od posiadanych środków finansowych jak i efektywności w ich dalszym pozyskiwaniu. Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej, dla których stanowi potencjalne uzasadnienie.

Ramy finansowe pokazują skalę pożądanego zaangażowania finansowego w realizację przedsięwzięć w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego oraz planowane kwoty środków finansowych przeznaczanych na zadania wynikające z niniejszej Strategii w najbliższych dziewięciu latach. Poniżej znajduje się szacunkowe określenie wysokości środków zaplanowanych na poszczególne cele oraz określenie tempa wzrostu wysokości środków wydawanych przez cały okres realizacji Strategii. W dłuższej perspektywie czasowej dokładne określenie kwot przeznaczanych na konkretne działania jest trudne. Dokonując szacunku ram finansowych niniejszej Strategii oparto się na danych źródłowych Gminy Pszczółki- Uchwale Rady Gminy XXXII/198/20 z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Pszczółki na 2021 rok. Ramy finansowe sporządzono z podziałem na działy i rozdziały finansowe uwzględniając wydatki budżetu Gminy Pszczółki na działania rozwiązujące problemy społeczne wynikające z realizacji niniejszej Strategii. W obliczeniach szacunku dla lat 2022-2030 wzięto pod uwagę proporcję wzrostu budżetu na poziomie 4,3 % (tempo wzrostu inflacji i budżetu realizacji założeń niniejszej Strategii). W ramach finansowych zabezpieczono środki na realizację dodatkowych zadań wynikających z niniejszej Strategii.

Tabela 9: Ramy finansowe dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 w podziale na klasyfikację budżetową

Klasyfikacja budżetowa Dział- Rozdział- nazwa rozdziału	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
851-85149- programy polityki zdrowotnej	30 000	31 290	32 635	34 039	35 502	37 029	38 621	40 282	42 014	43 821
851-85153- zwalczanie narkomanii	37 000	38 591	40 250	41 981	43 786	45 669	47 633	49 681	51 817	54 046
851-85154- przeciwdziałanie alkoholizmowi	123 000	128 289	133 805	139 559	145 560	151 819	158 347	165 156	172 258	179 665
RAZEM Dział 851- ochrona zdrowia	190 000	198 170	206 691	215 579	224 849	234 517	244 602	255 120	266 090	277 532
852-85203- ośrodki wsparcia	692 990	722 789	753 868	786 285	820 095	855 359	892 140	930 502	970 513	1 012 245
852-85205- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3 500	3 651	3 807	3 971	4 142	4 320	4 506	4 700	4 902	5 112
852-85213- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	24 000	25 032	26 108	27 231	28 402	29 623	30 897	32 226	33 611	35 057
852-85214- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	205 200	214 024	223 227	232 825	242 837	253 279	264 170	275 529	287 377	299 734
852-85215- dodatki mieszkaniowe	12 150	12 672	13 217	13 786	14 378	14 997	15 642	16 314	17 016	17 747
852-85216- zasiłki stałe	268 000	279 524	291 544	304 080	317 155	330 793	345 017	359 853	375 327	391 466
852-85219- ośrodki pomocy społecznej	782 936	816 602	851 716	888 340	926 539	966 380	1 007 934	1 051 275	1 096 480	1 143 629
852-85228- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	108 111	112 760	117 608	122 666	127 940	133 442	139 180	145 164	151 406	157 917
852-85230- pomoc w zakresie dożywiania	62 500	65 188	67 991	70 914	73 963	77 144	80 461	83 921	87 530	91 293
852-85295- pozostała działalność	464 110	484 067	504 882	526 592	549 235	572 852	597 485	623 177	649 973	677 922
RAZEM Dział 852- pomoc społeczna	2 623 497	2 736 307	2 853 969	2 976 689	3 104 687	3 238 188	3 377 431	3 522 660	3 674 134	3 832 122
854-85401- świetlice szkolne	915 850	955 232	996 307	1 039 148	1 083 831	1 130 436	1 179 045	1 229 743	1 282 622	1 337 775
854-85415- pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	11 000	11 473	11 966	12 481	13 018	13 577	14 161	14 770	15 405	16 068
854-85415- pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	27 000	28 161	29 372	30 635	31 952	33 326	34 759	36 254	37 813	39 439
854-85446- doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	6 684	6 971	7 271	7 584	7 910	8 250	8 605	8 975	9 361	9 763
RAZEM Dział 854- edukacyjna opieka wychowawcza	960 534	1 001 837	1 044 916	1 089 847	1 136 711	1 185 589	1 236 570	1 289 742	1 345 201	1 403 045
855-85501- świadczenia wychowawcze	11 005 750	11 478 997	11 972 594	12 487 416	13 024 375	13 584 423	14 168 553	14 777 801	15 413 246	16 076 016
855-85502-świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3 476 638	3 626 133	3 782 057	3 944 686	4 114 307	4 291 222	4 475 745	4 668 202	4 868 935	5 078 299
855-85504- wspieranie rodziny	494 181	515 431	537 594	560 711	584 821	609 969	636 197	663 554	692 087	721 846
855-85513- składniki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	17 500	18 253	19 037	19 856	20 710	21 600	22 529	23 498	24 508	25 562
855-85516- system opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	72 000	75 096	78 325	81 693	85 206	88 870	92 691	96 677	100 834	105 170
RAZEM Dział 855- rodzina	15 066 069	15 713 910	16 389 608	17 094 361	17 829 419	18 596 084	19 395 715	20 229 731	21 099 610	22 006 893
RAZEM BUDŻET związany z rozwiązywaniem problemów społecznych Gminy Pszczółki	18 840 100	19 650 224	20 495 184	21 376 477	22 295 665	23 254 379	24 254 317	25 297 253	26 385 035	27 519 591

źródło: Gmina Pszczółki

Wykonywanie zadań publicznych nie może wynikać z rocznych czy kadencyjnych planów działania, lecz ze spójnych i kompleksowych ustaleń długookresowych. Każda decyzja podejmowana w gminie w ramach zarządzania strategicznego czy operacyjnego, wiąże się z koniecznością poniesienia określonych nakładów finansowych. Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy i w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, krótszych bądź wpisane w wieloletnią prognozę finansową.

Ramy finansowe oraz cały dokument niniejszej Strategii winien być aktualizowany i dostosowywany do zmieniających się potrzeb. Zważywszy na 9-letni okres trwania Strategii nie wszystko można przewidzieć. Zachodzące gwałtowne zmiany społeczne i gospodarcze związane z trwającym zagrożeniem epidemiologicznym COVID-19 są tego najlepszym przykładem. Na każdym etapie realizacji niniejszej Strategii możliwa jest jej modyfikacja, aktualizacja oraz dostosowanie do potrzeb.

Na źródła finansowania, z których będą mogły być przeznaczone środki finansowe na realizację niniejszej Strategii składają się między innymi:

- budżet Gminy Pszczółki,
- budżet Powiatu Gdańskiego,
- budżet Samorządu Województwa,
- środki Funduszu Pracy,
- środki z budżetu Państwa w tym m.in.:
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Program Ochrony „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- „Resortowy Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”,
- Fundusze Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej”,
- Środki Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki w ramach innych zagranicznych instrumentów finansowych,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe, które niejednokrotnie mają szersze możliwości ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe.

Możliwości zewnętrznego wsparcia finansowego rozwoju gminy zależą od: wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce, potencjału absorpcyjnego poszczególnych organizacji społecznych i instytucji, zdolności przygotowania i realizacji konkretnych projektów dla Gminy Pszczółki w sferze społecznej.

Pomimo mnogości potencjalnych źródeł finansowania działań przewidzianych w niniejszej Strategii, należy przypuszczać, iż większość projektów społecznych będzie realizowana ze środków własnych Gminy Pszczółki. W związku z powyższym budżet gminy stanowi główne i podstawowe źródło finansowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Spis wykresów, tabel i rysunków

Wykres 1 Liczba ludności Gminy Pszczółki w latach 2012-2020	22
Wykres 2 Ludność Gminy Pszczółki w podziale na płeć na przestrzeni lat 2012-2020.....	22
Wykres 3 Piramida wieku mieszkańców Gminy Pszczółki w 2019 roku	23
Wykres 4 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ogólnej liczby ludności gminy w latach 2012-2020.....	24
Wykres 5 Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2012-2020.....	24
Wykres 6 Podmioty gospodarcze działające w Gminie Pszczółki w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2020 roku.....	26
Wykres 7 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2015-2020	26
Wykres 8 Liczba podmiotów wykreślonych z rejestru REGON w latach 2015-2020.....	26
Wykres 9 Podmioty na 1000 mieszkańców Gminy Pszczółki w wieku produkcyjnym w latach 2015-2020	27
Wykres 10 Liczba osób pracujących w Gminie Pszczółki w latach 2015-2019.....	28
Wykres 11 Bezrobotni w Gminie Pszczółki na koniec 2020 roku.....	29
Wykres 12 Liczba i kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy(stan na 31.12.2020r.).....	29
Wykres 13 Liczba istniejących fundacji i stowarzyszeń na terenie Gminy Pszczółki w latach 2016-2020.....	31
Wykres 14 Ilość lokali mieszkalnych w Gminie Pszczółki w latach 2015-2019.....	32
Wykres 15 Liczba i kwota udzielonych dodatków mieszkaniowych w latach 2016-2019	32
Wykres 16 Liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej na terenie Gminy Pszczółki w latach 2016-2019.....	34
Wykres 17 Liczba uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Pszczółki w latach 2016-2019.....	34
Wykres 18 Edukacyjne grupy wieku w Gminie Pszczółki w 2019 roku.....	34
Wykres 19 Wydatki budżetu gminy- dział 801 za lata 2017-2020.....	35
Wykres 20 Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki lekarskiej ogółem w latach 2016-2020.....	38
Wykres 21 Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ogółem w latach 2016-2020..	38
Wykres 22 Przepięstwa stwierdzone w Gminie Pszczółki w latach 2012-2019.....	39
Wykres 23 Liczba rodzin i osób w rodzinach objęta pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020. ...	44
Wykres 24 Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych i zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w latach 2018-2020. ...	48
Wykres 25 Liczba założonych „Niebieskich Kart” oraz ilość posiedzeń grup roboczych w Gminie Pszczółki	55
Wykres 26 Wydatki związane z przeciwdziałaniem przemocy w latach 2018-2020 w Gminie Pszczółki.....	56
Wykres 27 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w Gminie Pszczółki w latach 2012-2020	60
Wykres 28 Struktura wieku respondentów badania ankietowego	63
Wykres 29 Wykształcenie respondentów badania ankietowego.....	63
Wykres 30 Statut respondentów badania ankietowego.....	63
Wykres 31 Problemy najczęściej dotykające mieszkańców Gminy Pszczółki	64
Wykres 32 Deficyt usług skierowanych do seniorów w ocenie mieszkańców Gminy Pszczółki.....	65
Wykres 33 Poczucie wpływu mieszkańców na to co dzieje się w ich okolicy	65
Wykres 34 Określenie sposobu gospodarowania pieniędzmi mieszkańców Gminy Pszczółki.....	66
Tabela 1 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Pszczółki w roku 2020.....	23
Tabela 2 Wykaz podmiotów ekonomii społecznej działającej na terenie Gminy Pszczółki w 2020 roku	31
Tabela 3 Zestawienie szkół i placówek oświatowych działających na terenie Gminy Pszczółki.....	33
Tabela 4 Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2018-2020.....	45
Tabela 5 Zrealizowana pomoc na rzecz rodziny w latach 2018-2020.....	48
Tabela 6 Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w Gminie Pszczółki przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ..	51
Tabela 7 Wypłacone świadczenia rodzinne w Gminie Pszczółki przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.....	52
Tabela 8 Populacje osób u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe) wg PARPA	59
Tabela 9 Ramy finansowe dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pszczółki na lata 2021-2030 w podziale na klasyfikacje budżetową.....	90
Rysunek 1 Mapa Gminy Pszczółki i okolicznych miejscowości	21

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Dokument zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi długofalowy plan działania określający główne cele i kierunki rozwoju, służące zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Dokument ma charakter kompleksowy, stanowi projekt przyszłego funkcjonowania obszaru polityki społecznej w gminie. Systematyzuje działania oraz stanowi wytyczną postępowania sprzyjającą włączeniu społecznemu mieszkańców. Umożliwia koordynację realizowanych działań, ich monitorowanie oraz ocenę rezultatów dotychczas podejmowanych przedsięwzięć wraz z planowaniem dalszego rozwoju.

Projekt dokumentu przedstawiono do konsultacji radnym Rady Gminy Pszczółki, którzy nie wnieśli do niego uwag.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.